

Maahanmuuttajaopiskelijoiden opintoihin kiinnittyminen ja siihen vaikuttavat tekijät

Integratiivinen kirjallisuuskatsaus

Mari Vidgren

Opinnäytetyö, ylempi AMK

syyskuu 2024

Sosiaali- ja terveysalan ylempi AMK tutkinto-ohjelma (YAMK)

Vidgren, Mari

Maahanmuuttaopiskelijoiden opintoihin kiinnittyminen ja siihen vaikuttavat tekijät

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. **Syyskuu 2024**, 54 sivua.

Sosiaali- ja terveysalan ylempi AMK tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö YAMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Tutkimusaihe valikoitui työskennellessäni sosiaali- ja terveysalan opettajana ammatillisessa oppilaitoksessa, jossa valtaosa opiskelijoista on maahanmuuttajataustaisia. Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrä on lisääntynyt oppilaitoksissa 1990-luvulta lähtien merkittävästi. Samalla ovat kasvaneet haasteet, joita maahanmuuttajataustaiset opiskelijat kohtaavat opintojen loppuun saattamisessa. Riskinä ovat koulupudokkuus sekä yhteiskunnasta syrjäytyminen. Ilmiö ei ole ajankohtainen ainoastaan Suomessa, vaan se on myös kansainvälisesti kasvava ongelma.

Integratiivisen kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia haasteita maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on opintoihin kiinnittymisessä. Tutkimuksessa haettiin tietoa oppilaitoksen tarjoaman sosiaalisen tuen, sekä ilmapiirin vaikutuksesta opintoihin kiinnittymiseen ja opinnoista selviämiseen.

Tutkimusprosessi käynnistyi maaliskuussa 2024 aloittamalla systemaattinen lähdeaineiston keruu. Integratiivinen kirjallisuuskatsaus toteutettiin tarkastelemalla kansainvälisiä ja kotimaisia aihealuetta koskevia tutkimuksia, artikkeleja, tilastoja sekä teoksia. Aineistoa haettiin kansainvälisen tietokantahaun kautta sekä manuaalisella haulla. Aineisto analysoitiin ja siitä valikoitiin ennalta määrättyjen sisäänotto- ja poissulkukriteerien mukaan lopputarkasteluun tietokantahaun perusteella 16 tutkimusta ja manuaalisen haun kautta kaksi tutkimusta vuosilta 2019–2024.

Tulokset vahvistivat aiempia tutkimustuloksia maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opintoihin kiinnittymisestä ja sen haasteista. Tuloksissa viitataan myös tapoihin, jolla opintoihin kiinnittymistä voidaan parantaa maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden keskuudessa. Tuloksia voidaan hyödyntää maahanmuuttajien opettamisessa ja ohjaamisessa sekä opinnoissa tukemisessa.

Avainsanat (asiasanat)

maahanmuuttaja, opiskelija, opintoihin kiinnittyminen, koulu, oppilaitos, koulupudokkuus, ilmapiiri

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

Vidgren, Mari

Immigrant students' attachment to their studies and factors affecting it

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, September 2024, 54 pages.

Health and Welfare, Master of Healthcare, Advanced Nursing Practice, Master's thesis

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

The topic of this Master's thesis was chosen because I worked as a social and health teacher at a vocational school where the majority of students have an immigrant background. The number of students with an immigrant background has increased significantly in educational institutions since the 1990s. At the same time, the challenges have increased that students with an immigrant background face to completing their studies. The risk of school dropouts and the exclusion of society are serious and growing risks. The phenomenon is not only topical in Finland but is also an internationally growing problem.

The purpose of the integrative literature review was to find out what kind of challenges students with an immigrant background have in sticking to their studies. The study sought information on the impact of the social support provided by the school, as well as the impact of the atmosphere on attachment to the educational institution and to cope with their studies.

The research process started in March 2024 by starting a systematic data collection. The integrative literature review was conducted by examining studies, articles, statistics and works on international and domestic topics. The material was sought through an international database search and a manual search. The material was analyzed and selected according to predetermined entry and exclusion criteria, 16 studies and two studies from 2019–2024 through a database search and through manual search.

The results confirmed previous research results on the commitment to studies of students with an immigrant background and its challenges. The results also point to ways in which commitment to studies can be improved among students with an immigrant background. The results can be used in teaching and guiding immigrants and supporting them in their studies

Keywords/tags (subjects)

immigrant, student, studies engagement, school, academy, school dropout, climate

Miscellaneous (Confidential information)

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Ammatillinen koulutus ja oppilaitokseen kiinnittyminen	5
2.1	Ammatillinen koulutus	5
2.2	Opintoihin kiinnittyminen	5
3	Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden haasteet opiskelussa ja oppilaitokseen kiinnittymisessä	8
3.1	Maahanmuuttaja terminä	8
3.2	Maahanmuuttajataustaiset nuoret toisen asteen koulutuksessa	9
3.3	Maahanmuuttajataustaisen opiskelijan oppilaitokseen kiinnittyminen	10
3.4	Opintoihin kiinnittymisen tukeminen.....	14
4	Kirjallisuuskatsauksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	18
5	Metodologia	19
5.1	Kirjallisuuskatsaus	19
5.2	Aineiston keruu	20
5.3	Aineiston analyysi.....	22
6	Tulokset	23
6.1	Oppilaitoksen ilmapiiritekkijöiden yhteys opintoihin kiinnittymiseen	24
6.2	Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kokemat oppimisen haasteet oppilaitokseen kiinnittymisessä	25
6.3	Opintojen keskeyttäminen ja sitä ennustavat tekijät.....	26
7	Pohdinta	28
7.1	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.....	28
7.2	Tulosten tarkastelua.....	31
7.3	Johtopäätökset ja jatkotutkimusehdotukset.....	35
Lähteet	37
Liitteet	48
	Liite 1. Taulukko 1. Opinnäytetyöhön mukaan tulevat artikkelit (luetteloitu julkaisuvuoden mukaan)	48
Kuviot		
	Kuvio 1. Oppilaitoksen ilmapiiritekkijät (Cohen ym. 2009 mukaillen)	8
	Kuvio 2. Kouluun kiinnittymisen jakautuminen ulottuvuuksiin (Appleton ym. 2006; Fredricks ym. 2004 mukaillen)	9

Kuvio 3: Hakusanojen ja tietokantojen valinta, hyväksymis- ja poissulkukriteerien laatiminen.....	25
--	----

1 Johdanto

Suomessa on ammatilliselle koulutukselle annettu haastava tehtävä. Kun alkujaan ammatillisella koulutuksella oli tarkoituksena kisälliperinteen mukaisesti ammattitaidon siirtyminen mestarilta oppipojalle, niin kuluneiden vuosikymmenten myötä, on ammatillisen koulutuksen sisältöjen kasvun ohella sen tehtävät laajentuneet kattamaan myös työelämän ulkopuolisia taitoja. Tänä päivänä ammatillisen koulutuksen keskeisenä tehtävänä on opiskelijoiden ammatillisen osaamisen kehittämisen lisäksi muokata opiskelijoiden kasvua sivistyneiksi yhteiskunnan jäseniksi. Tämän ohella ammatillisen koulutuksen tehtävänä on kasvattaa osaajia työelämän tarpeisiin ja pyrkiä tukemaan elinikäistä oppimista. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017; Opetushallitus, 2020.)

Ammatillinen koulutus on viimeisten vuosien aikana ollut esillä ammatillisen koulutuksen reformin, koulutuksen rahoituksen leikkausten ja muihin oppilaitoksiin verrattuna suuremman opintojen keskeyttäneiden määrän vuoksi. Yksi keskeisistä reformin tavoitteista on saada oppilaitokset pitämään tiukemmin kiinni opiskelijoistaan uudistuneen rahoitusmallin avulla, jolloin opintonsa keskeyttävät opiskelijat ovat kasvava huoli ammatillisille oppilaitoksille (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2017). Tutkimukset ovat osoittaneet, että ammatillinen koulutus keskeytetään huomattavasti useammin kuin lukiokoulutus (Tilastokeskus 2017).

Opintojen keskeyttämistä ja niistä etäännyttämisestä on tutkimuksissa käsitelty opintoihin kiinnittymisen käsitteen avulla (Appleton ym. 2008; Fredricks, Blumenfeld & Paris 2004; Jimerson ym. 2003). Kouluihin kiinnittymistä kuvataan yksilön affektiivisellä, behavioristisella ja kognitiivisella kiinnittymisellä (Fredricks ym. 2004; Jimerson ym. 2003) ja vastaavasti pitkään kestäneen oppilaitokseen kiinnittymättömyyden tuloksena tapahtuvana koulupudokkuudella (Alexander ym. 1997, 87; Finn 1989).

Pudokkuuden ehkäisemisen ohella oppilaitokseen kiinnittymistä on tärkeää tukea myös sen vuoksi, että opintoihin kiinnittymisen on todettu olevan yhteydessä opinnoissa menestymiseen ja sinnikkyyteen (Finn & Zimmer 2012, 99). Opintoihin kiinnittymisen taustalla vaikuttavat opiskelijan taustatekijät, joita ovat mm. perhetausta, sukupuoli ja sosioekonominen asema, suhteet opiskelukavereihin ja opettajaan (Furrer ym. 2014; Lee & Burkam 2003; Virtanen 2016), opiskelijan opettajilta saatu tuki (Skinner ym. 2008) ja oppitunneilla tapahtuvan vuorovaikutuksen laatu (Skinner &

Belmont 1993). Tässä tutkimuksessa käytetään termiä *opintoihin kiinnittyminen*, jolla tarkoitetaan englanninkielistä termiä school engagement (kouluun kiinnittyminen).

Useat eri taustatekijät ennustavat ja ohjaavat maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten koulunkäyntiä sekä koulussa pärjäämistä. Etenkin opiskelijan perheen kotiutuminen, opiskelijan kouluhistoria, vanhempien koulutustausta sekä kielitaidon kehittyminen korostuvat tutkittaessa koulu-kiinnittymistä (Malin & Kilpi-Jakonen 2020, 103–105.) Tutkimukset osoittavat, että maahanmuuttajaopiskelijoilla on suurempi riski pudota opintojen ulkopuolelle etenkin opiskelun siirtymävaiheessa (Kilpi-Jakonen 2011, 80).

Maahanmuuttajanuoret osallistuvat kantaväestöä yleisemmin ammatilliseen koulutukseen, toisinaan melko heikolla perusopetus pohjalla. Järvinen ja Jahnukainen (2008) ovat todenneet maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden valmistuvan toisen-asteen koulutuksesta muuta, kantaväestöä vanhempina; yli puolet heistä valmistuu yli 21-vuotiaana (Jahnukainen & Järvinen 2008, 145.)

Kouluttamattomuuden todetaan olevan yhteydessä työttömyyteen, heikompaan tulotasoon, huonompaan terveystilaan, matalampaan odotettuun elinikään, päihteiden käyttöön sekä rikollisuuteen. Eriyisen voimakkaana mainitut riskit realisoituvat nuorilla, etniseen vähemmistöön kuuluvilla miehillä. Koulutusta voidaan yleisesti pitää parhaana reittinä kiinnittymisessä yhteiskuntaan ja sitä kautta yksilön menestykseen sekä hyvinvoinnin takaamiseen. (Makarova 2013, 562.)

Vuorovaikutuksen laatu oppilaitoksessa vahvistaa opiskelijoiden yhteenkuuluvuutta, yhteisöllisyyttä ja niiden kokemuksia. Hyvin organisoitu opetus ja toiminta oppilaitoksessa tukee ja vahvistaa opiskelijoiden oppimista ja kokemuksia omasta osaamisesta. Tukemalla opiskelijoiden autenttisuutta ja autonomisuutta, tuetaan myös opiskelijoiden kokemuksia siitä, että he ovat oman toimijuuden hallitsijoita ja edistäjiä. Nämä tekijät vaikuttavat opintoihin kiinnittymiseen sitä vahvistaen tai heikentäen ja lopputulemana voidaan tehdä havaintoja oppimisesta, opintojen suorittamisesta tai opinnoista erkaantumisesta. (Appleton ym. 2008, 380; Connell & Wellborn 1991, 51-52, 54; Furrer ym. 2014, 104-105.)

2 Ammatillinen koulutus ja oppilaitokseen kiinnittyminen

2.1 Ammatillinen koulutus

Ammatillisen koulutuksen päämäärä on tuottaa eri ammattialojen osaajia samalla tukien heidän kasvuaan ja kehitystä tasapainoisiksi, hyväiksi ja sivistyneiksi jäseniksi yhteiskuntaan (Opetushallitus 2023). Osaamisperusteisuus on ammatillisen koulutuksen lähtökohtana, jolloin opiskelijalla on mahdollisuus hankkia ja osoittaa osaamista useilla eri tavoilla. Tämän avulla voidaan tunnustaa opiskelijan aikaisemmin hankkima osaaminen.

Suomessa ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat niin nuoret kuin aikuisetkin keski-ikä ollessa 28 vuotta. Vastaava ikä OECD-maissa on 21 vuotta. Tieto selviää Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n vuosittaisesta koulutusjärjestelmiä vertailevasta indikaattorijulkaisusta Education at a Glance (OECD 2023).

Ammatillisella koulutuksella on edessään suuret haasteet. Koulutuksen tarjonnan olisi vastattava työelämän kasvaviin haasteisiin ja tarpeisiin, kyettävä ennakoimaan tulevat työvoimatarpeet. Tämän lisäksi koulutuksen tulisi huomioida pedagogisesti eri-ikäisten ja eritasoisten opiskelijoiden osaaminen ja oppimisvalmiudet. Tämä on yhtälö, jonka toteuttaminen ei ole jatkuvassa kustannuspaineessa helppoa. (Opetushallitus, 2020.)

Nuorten opiskelijoiden osaamistason heikkeneminen sekä lisääntyvät elämänhallinnan haasteet näkyvät lisääntyneenä keskeyttämisten määränä. Hallitusohjelmaan kirjattu perusopetuksen kehittäminen sekä monet muut kirjaukset nuorten hyvinvointia edistävästä toimista ovat tärkeitä laajemminkin yhteiskunnan kannalta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017.)

2.2 Opintoihin kiinnittyminen

Opintoihin kiinnittymisellä tarkoitetaan opiskelijan osallistumista opintoihinsa ja hänen tunnettaan siitä, että hän kuuluu opiskeluyhteisöön. Niittylahti, Annala & Mäkinen (2019) toteavat opintoihin kiinnittymisen tarkoittavan yksilön kiinnittymistä opiskeluun niin yksilönä kuin myös yhteisön jäsenenä. Sosiokulttuurinen näkökulma tulkitsee vastuun opintoihin kiinnittymisestä jakautuvan opiskelijan ja opiskeluyhteisön, opetushenkilökunnan, hallinnon sekä työssäoppimisen ohjaajien välillä.

Tämä kokonaisuus on keskeinen osa oppilaitoksen ilmapiiriä. (Niittyalahti, Annala, Mäkinen 2019, 9-23.)

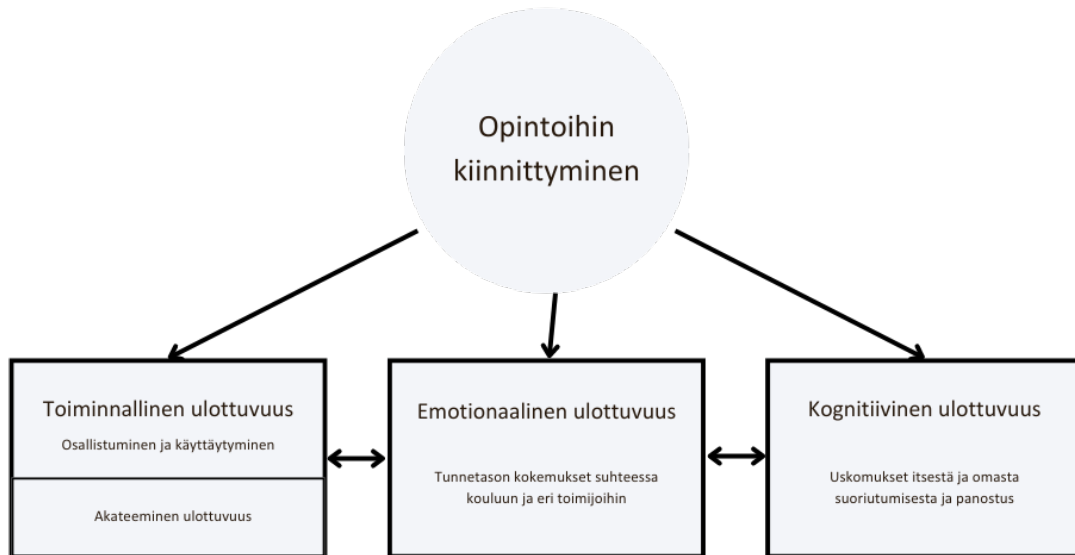
Oppilaitoksen ilmapiiri muodostuu useista tekijöistä. Eri tutkimusten pohjalta on päädytty neljään oppilaitoksen ilmapiiriä keskeisesti muokkaavaan tekijään. (Cohen 2006; Cohen ym. 2009; Thapa ym. 2012). Näitä ovat opettaminen, oppiminen, turvallisuus, suhteet ja ympäristö. Koulun ilmapiiri tekijät kuvataan kuviossa 1.

Kuvio 1. Oppilaitoksen ilmapiiritekijät (Cohen ym. 2009 mukailten)

Opintoihin kiinnittymistä voidaan jakaa usealla eri tavalla alalottuvuuksiin. Appleton, Christenson, Kim & Reschly (2006) ovat esittäneet mallin, jossa kiinnittyminen on jaettu akateemiseen ja sosiaaliseen kiinnittymiseen. Siinä akateeminen kiinnittyminen kattaa käyttäytymisen osa-alueet, sosiaalisen osallisuuden sekä tunteisiin liittyviä osioita.

Yleisin käytössä oleva malli rakentuu kolmesta osasta: behavioraalinen, emotionaalinen ja kognitiivinen oppilaitokseen kiinnittyminen (mm. Connell 1990, 89; Skinner ym. 2009, 227; Fredricks ym. 2004; Jimerson ym. 2003, 7).

Kuvio 2. Kouluun kiinnittymisen jakautuminen ulottuvuuksiin (Appleton ym. 2006; Fredricks ym. 2004 mukailten)

Ammatillisessa koulutuksessa tavoitteiden saavuttaminen edellyttää onnistunutta opintoihin kiinnittymistä (Niittylahti ym. 2019, 11.). Kun opintoihin kiinnittymistä tarkastellaan yhteiskunnallisella tasolla, voidaan todeta, että kiinnittymiseen liittyy epävarmuus tulevaisuudesta, epätietoisuus hyödystä, jota koetaan opinnoista saatavan, haasteet toimeentulossa sekä opiskelijoihin kohdistuvat ulkoiset paineet ja vaatimukset. Tämän lisäksi koetaan, että oppilaitosten toimintakulttuuri hallinnollisine tekijöineen kuormittaa ja hidastaa opiskelua.

Opintoihin kiinnittymistä tukee yhteisöllisyys ja yhteisöllinen oppiminen. Opiskelijan on kyettävä tasapainoilemaan ulkopuolelta tulevien vaatimusten ja oman jaksamisen välillä. Opintoihin kiinnittymisessä opiskelijan opiskeluvalmiudet, opiskelijan motivaatio ja orientaatio ovat keskeisessä roolissa. (Kipponen 2015, 62-65.)

Yhteiskunnan näkökulmasta opiskelijoiden haasteessa kiinnittyä opintoihin, on vakava ja kasvava ongelma. Alhainen koulutustaso heikentää yksilön työnsaantimahdollisuuksia ja riski syrjäytymiselle kasvaa. Syrjäytymiseksi määritellään yksilön jääminen yhteiskunnan normaalien toimintamallien ulkopuolelle sekä hänen kokemaansa osattomuutta.

Yleensä syrjäytyneeksi voidaan ajatella olevan sellaisen koulutuksen tai työelämän ulkopuolella olevan henkilön, jolla ei ole peruskoulun oppimäärän suorittamisen ohella muuta koulutusta; merkittävänä riskitekijänä syrjäytymiselle on toisen asteen koulutuksen puuttuminen ennen 25 vuoden iän saavuttamista. Alhainen koulutustaso tai sen puuttuminen kokonaan, voi johtaa alhaiseen tulotasoon, joka voi johtaa heikompaan elintasoon ja vaikuttaa mahdollisesti näin myös elämän laatua alentavasti (Myllyniemi & Kiilakoski 2017).

3 Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden haasteet opiskelussa ja oppilaitokseen kiinnittymisessä

3.1 Maahanmuuttaja terminä

Maahanmuuttajat ovat hyvin heterogeeninen ryhmä, jossa syyt maahanmuuttoon vaihtelevat suuresti. Maahanmuuttajiin lasketaan kuuluviksi pakolaiset, turvapaikanhakijat, siirtolaiset ja paluumuuttajat eli henkilöt, joiden muutto kotimaasta toiseen maahan on ollut joko pysyvää tai väliaikaista. Maahanmuuttajataustainen henkilö on vastaavasti henkilö, jonka perhe on muuttanut tai hän itse on muuttanut uuteen maahan pysyvästi. (Ikonen 2005, 10; Martikainen & Heikkola 2010, 10.) Maahanmuuttajalla tarkoitetaan Suomen lainsäädännössä ”Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka jolle on myönnetty oleskelukortti” (Laki kotouttamisen edistämisestä 2010/1386 §3).

3.2 Maahanmuuttajataustaiset nuoret toisen asteen koulutuksessa

Useat eri taustatekijät ennustavat maahanmuuttajataustaisten lasten koulunkäyntiä ja pärjäämistä koulussa. Lapsen opintoihin kiinnittymistä tutkittaessa nousee esiin etenkin perheen kotiutuminen, kouluhistoria, vanhempien oma koulutustausta sekä kielitaidon kehittyminen (Malin & Kilpi-Jakonen 2020, 103–105.) Tutkimuksissa on todettu, että maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on suurempi riski pudota koulutuksen ulkopuolelle etenkin koulutusten nivelvaiheessa (siirryttäessä esim. perusopetuksesta toiselle asteelle) (Kilpi-Jakonen 2011, 80). Opintojen edetessä maahanmuuttajataustaisilla henkilöillä etenkin ammatillisen koulutuksen on huomattu keskeytyvän lukiokoulutusta useammin (Tilastokeskus 2017).

Koulutuksen keskeyttämistä edeltää usein pitkittyneet ongelmat usealla eri koulutusasteella. Makarova tuo esille maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opintojen keskeyttämisen ennusmerkkejä. He ovat nimenneet heikon sitoutumisen koulutukseen ”piileväksi keskeyttämiseksi” (hidden drop-out), jota esiintyy sekä perusopetuksessa, että myöhemmin toisen asteen koulutuksessa. Piilevä keskeyttäminen ennustaa opintojen keskeyttämistä lopullisesti. Piilevät keskeyttäjät ovat läsnä oppilaitoksessa, mutta heidän sitoutumisensa oppimiseen tai valmistumiseen on kadonnut. (Makarova 2013, 559-572.)

Tutkimusten mukaan maahanmuuttajataustaiset nuoret hakeutuvat kantaväestöä useammin ammatilliseen koulutukseen, vaikka heidän perusopetus pohjansa on heikko. Järvinen ja Jahnukainen (2008) ovat todenneet, että maahanmuuttajataustaiset opiskelijat valmistuvat toisen asteen koulutuksesta kantaväestöä vanhempana; yli 50 % valmistui vasta 21-vuotiaina.

Kalalahti ym. (2017) ovat erotelleet koulunkäynnin edistäjiä ja esteitä. He jakoivat kyseiset tekijät koulun sisäisiin ja ulkopuolisiin tekijöihin. Koulunkäyntiä estäviä tekijöitä olivat koulun ulkopuoliset tekijät kuten ongelmat elämänhallinnassa, ajankäytön kilpailijat, kuten harrastukset ja muu viihde sekä laaja-alaisesti määriteltävät ongelmat mielenterveyden puolella. Koulutyötä esti lisäksi vaikeasti määriteltävä motivaation puute yhdistettynä opiskeluorganisaation ongelmiin: Huonoon opiskeluympäristön ilmapiiriin, riittämättömäksi ja huonoksi koettuun opetukseen tai oppilaitoksesta saatuun tukeen kohdistettuna työmäärään.

Vastaavasti tärkeimpiä koulunkäyntiä edistäviä tekijöitä ovat tutkimusten mukaan perheen, koulukavereiden ja ystävien tuki. Näiden tekijöiden merkitys nousee esille etenkin vaikeina aikoina. Näiden lisäksi tärkeänä edistävänä tekijänä on opiskelijan oma tavoitteellisuus ja sisäinen motivaatio – työskenteleminen määrätietoisesti omien tavoitteiden ja unelmiensa eteen. Läheisiltä saatu tuki ja opiskelijan oma motivaatio auttavat kestämaan opintojen vaikeudet ja mahdolliset ikävät pakollisuudet (Kalalahti ym. 2019, 69–70).

3.3 Maahanmuuttajataustaisen opiskelijan oppilaitokseen kiinnittyminen

Opintoihin kiinnittymisen lähtökohtana on, että luokkahuone- ja koulunkäytännöt ovat yhteydessä keskenään. Edellytyksenä sitoutumiselle on oppilaiden ja opettajan käyttäytyminen sekä koulun fyysiset että emotionaaliset tasot. Opettajan tulisi olla kiinnostunut oppilaastaan yksilöinä ja hänellä tulisi olla selkeät ajatukset ja olettamukset siitä, mitä oppilaan käytöksen tulee olla. Luokkahuonetoimintaan panostamisen on todettu edesauttavan oppilaan kiinnittymistä oppilaitokseen. (Finn & Zimmer 2012, 105–106.) Oppilaitoksen koolla on todettu olevan yhteys oppilaan oppilaitokseen kiinnittymiseen. Pienempään oppilaitokseen kiinnittyminen on oppilaalle helpompaa, ja oppilaan on helpompi tuntea kuuluvansa yhteisöön (Finn & Zimmer 2012, 105–106; Finn & Voelkl 1993, 258). Tämä on edesauttanut luomaan ilmiötä, jonka myötä oppilaat ovat enemmän läsnä ja tyytyväisiä oppilaitokseen. Mikäli oppilaitosympäristö koetaan turvattomaksi, voi seurauksena olla epäonnistuminen oppilaitokseen kiinnittymisessä. (Finn & Zimmer 2012, 105–106.) Ongelmien, kuten heikon suoriutumisen, opiskelijoiden kokeman tylsyyden sekä korkean keskeyttämistason ratkaiseva tekijä on koko oppilaitosta käsittävä kohonnut opintoihin kiinnittyminen. (Fredricks 2014, 14).

Koulutusjärjestelmämme painottaa luovaa ja samanaikaisesti kriittistä, hypoteettis–deduktiivista ajattelumallia. Vastaavasti taas arkiajattelussa perustamme ajattelumme stereotyyppien ja kontekstin varaan muodostettuihin päätelmiin, jotka yleensä osuvat oikeaan.

Kotimaassaan ammattiopetusta saaneet maahanmuuttajat ovat mahdollisesti oppineet perinteisellä kisällimenetelmällä, jossa tiedot ja taidot lisääntyvät vähitellen tehtävien vaikeutumisen myötä, jolloin virheiden tekemisen riski on pieni. Tämän kaltainen tapa oppia ei juurikaan kehittä

kriittistä ajattelua oppimista kohtaan tai luovaa ongelmanratkaisukykyä, joita jatkuvasti muuttavassa länsimaisessa koulutus- ja työelämässä arvostetaan, korostetaan ja vaaditaan. (Trux 2009, 153.)

Monella maahanmuuttajalla opiskelu alkaa opiskelun opettelemisella, johon valmistava opetus muutaman kuukauden kestäväenä ei riitä (Nieminen ym. 2015, 121). Trux (2009) tuo esille maahanmuuttajien koulutuksen järjestämiseen liittyviä ongelmia. Hänen mukaansa vastaanottoprosessin läpäisseet maahanmuuttajat ovat useimmiten hyvin laitostuneita, mikä taas entisestään aiheuttaa lisää vaikeuksia koulutuksessa vaadittavaan itseohjautuvuuteen. Tämän lisäksi olisi tärkeää kiinnittää huomiota myös maahanmuuttajien oppimisvaikeuksiin, nämä jäävät usein huomaamatta ja piiloutuvat. Taitotasoa ja oppimisen vaikeuksia selitetään usein kulttuuritekijöillä ja kielitaidon puutteella. Oppimisen vaikeuksien lisäksi yleisiä opiskeluja hidastavia tekijöitä ovat mielenterveysongelmat, etenkin masennus, joka on yleistä varsinkin pakolaistaustaisilla maahanmuuttajilla. (Trux 2009, 153–154.)

Etnisillä taustoilla on todettu olevan yhteys opintoihin kiinnittymiseen. Vaikka oppilaitoksen arkeen osallistuminen olisikin vähemmistöryhmillä ollut vähäisempää, niin he ovat tunnetasolla kokeneet olevansa osa oppilaitoksen yhteisöä. Vähemmistöryhmiin lukeutuvat opiskelijat kokevat pienemmän oppilaitoksen, joissa on myös enemmän vähemmistöryhmien opiskelijoita, ympäristön ja ilmapiirin lämpimämpänä. (Finn & Voelkl 1993, 258, 261.) Johnson, Crosnoe ja Elder (2001) selvittivät tutkimuksessaan, että oppilaitoksissa, joissa opiskelee runsaasti saman etnisen taustan omaavia opiskelijoita, opiskelijat myös kiinnittyvät paremmin opintoihin. (Johnson ym. 2001, 333.)

Etenkin ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajaopiskelijoilla haasteena on heidän tottumattomuutensa maan koulujärjestelmään ja opetuskieleen. Lisäksi heillä ei välttämättä ole sosiaalista verkostoa oppilaitoksen ulkopuolella. Vastaavasti toisen sukupolven maahanmuuttajaopiskelijoilla niin opetuskielen osaaminen, koulutusjärjestelmän tuntemus kuin myös sosiaalisten verkostojen laajuus, ovat usein paremmalla tasolla. Tämä auttaa heitä selviytymään opiskelussa paremmin ja edesauttaa heitä oppilaitokseen kiinnittymisessä myös emotionaalisesti. (Archambault, Lampron De-Souza, Lamanque-Bélanger, Pascal, Pagani & Dupéré 2023.)

Toisinaan ongelmat ovat yhteydessä opiskelijoiden taustoihin: Maahanmuuttotaustaisilla opiskelijoilla niin elämäntilanteesta aiheutuvat traumat kuin myös posttraumaattiset kokemukset korostuvat (Antikainen ym., 2015, 141). Traumat ja mahdollinen syrjintä ennustavat alhaisempaa kiinnittymistä ihmissuhteiden tasolla (Bjugstad, Cardoso, Chen, Brabeck & Borja 2024).

Maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla suhtautuminen opintoihin on useimmiten positiivista asennetasolla, mutta välttämättä se ei konkretisoidu opiskelussa ja opintojen tekemisessä. Tämä tulee esille esimerkiksi vaillinaisena tulevaisuuden suunnitteluna. Yleisesti kuitenkin maahanmuuttajataustaiset opiskelijat asennoituvat positiivisemmin opiskelua kohtaan verrattuna kantaväestöön. (D'hondt, Van Praag, Van Houtte & Stevens 2016.)

Etenkin maahanmuuttajataustaisilla pojilla asenteet koulua kohtaan ovat erittäin positiiviset; vaikeuksia koetaan lähinnä opintojen nivelvaiheessa ja koulutussiirtymissä (Kalalahti, Varjo & Jahnukainen 2017). Vaikka maahanmuuttajataustaiset opiskelija ovatkin Chiu, Pongin, Morin ja Chown (2012) tutkimuksen mukaan positiivisempia koulun suhteen, niin kuitenkin kantaväestö kokee kuuluvansa kouluyhteisöön vahvemmin. Chiu ym. (2012) havaitsivat, että opiskelijan positiivinen suhtautuminen oppilaitosta kohtaan ei suoraan lisää tunnetta oppilaitokseen kuulumisesta. Positiivisimmin oppilaitosta kohtaan suhtautuvat opiskelijat, joiden kotona puhuttu kieli on eri kuin valtaväestön puhuma kieli. Oppilaitokseen kuulumisuuden tunne on tästä huolimatta kuitenkin korkeampi kantaväestöllä, kuin maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla. (Chiu ym. 2012.)

Etenkin maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoille on oppilaitokseen kuulumisen tunteen kannalta keskeistä, että heidän ja opettajan välinen suhde on positiivinen (Archambault ym. 2023; Chiu ym. 2012). Opiskelijan ja opettajan välinen positiivinen suhde korostuu etenkin silloin, kun opiskelijat kokevat, että he eivät ole hyväksytyjä luokkahuoneessa vertaistensa taholta. Etenkin ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille opettajalta saatu tuki on tärkeää.

Opettaja, joka kannustaa ja rohkaisee heitä käyttämään uutta opetuskieltä turvallisessa tilassa omassa luokassa voisi saada opiskelijat osallistumaan oppilaitoksen toimintaan rohkeammin ja aktiivisemmin. Tämä edesauttaa opiskelijoita käyttämään kieltä rohkeammin myös opetustilan ulkopuolella, joka vastaavasti auttaa sosiaalisten suhteiden luomisessa. (Archambault ym. 2023.) Oppilaitoksessa opettajan tuella on positiivinen yhteys oppilaitokseen kiinnittymiseen, sekä opiskelijoiden itseluottamuksen kohoamiseen (Demir & Leyendecker 2018).

Kyttälä ym. (2013) totesivat tutkimuksessaan kielitaidon vaikutusta ja sen mukanaan tuomia haasteita maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden koulupoluilla (Kyttälä ym. 2013, 21–22). Puutteet kielitaidossa haastavat maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kiinnittymistä opintoihin (Bjuggstad ym. 2024). Kielitaidon puuttuminen luo haasteita varhaiseen tunnistamiseen oppimisvaikeuksien osalta. Ongelmat kyetään erottamaan ja yksilöimään suhteellisen hyvin hyödyntäen erilaisia tukitoimia ja erityisjärjestelyjä. Oppimisvaikeuksia tunnistettaessa on pyrittävä ottamaan huomioon opiskelijan kulttuuri- ja kielitausta sekä hänen kotoutumisvaiheensa. Pystyttäessä nämä huomioimaan, onnistutaan myös oppimisen haasteisiin ja vaikeuksiin vastaamaan paremmin. (Antikainen ym. 2015, 141–142.) Oppilaitokseen kiinnittymiseen vaikuttaa tuen määrä; mitä enemmän opiskelija tukea saa, sitä enemmän hän on kiinnittynyt oppilaitokseen ja päinvastoin (Green, Rhodes, Hirsch, Suárez-Orozco & Camic 2018).

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kokemat akateemiset epäonnistumiset vaikuttavat käyttäytymisen osa-alueeseen. Akateeminen epäonnistuminen saattaa aiheuttaa kasvavaa pelkoa uusista epäonnistumisista, joka vastaavasti aiheuttaa välttelevää suhtautumista tehtäviä kohtaan. Tämä saattaa heikentää akateemista kiinnittymistä entisestään, jonka seurauksena on, että maahanmuuttajataustaiset opiskelijat irtaantuvat oppilaitoksesta. Käyttäytymiseen kiinnittyneet opiskelijat suoriutuivat akateemisesti paremmin ja päinvastoin: käyttäytymiseen heikosti kiinnittyneet opiskelijat suoriutuvat akateemisesti heikommin.

Käyttäytymisen osa-alueella opintoihin kiinnittymisen heikentyminen vaikuttaa akateemisen epäonnistumisen ohella myös opiskelijoiden sosiaalisiin suhteisiin (Motti-Stefanidi, Masten & Asendorpf 2015). Oppilaat, joiden kiinnittyminen opintoihin sekä kognitiivisella, että käyttäytymisen osa-alueilla oli korkealla tasolla, olivat vastaavasti sinnikkäämpiä myös akateemisissa tehtävissä. Näin ollen maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden työskentelyä tulee tukea heidän opintoihin kiinnittymisen turvaamiseksi. Heille tulee antaa mahdollisuus olla osallisena oppilaitoksen toiminnassa ja luoda mahdollisuudet sosiaalisten kontaktien muodostumiselle vertaisten kanssa. (Martin, Burns, Collie, Cutmore, McLeod & Donlevy 2022.) Vertaisilla ja heiltä saadulla tuella on todettu olevan yhteys opiskelijoiden oppilaitoksessa viihtymiselle. Suomen kielen taidon kehittyessä, on sosiaalinen kanssakäyminen muiden vertaisten kanssa helpompaa. (Kyttälä ym. 2013, 23–25.)

Oppilaitoksessa olevilla toimijoilla on tärkeä rooli maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden koulukehityksessä. On havaittu, että etenkin opintoihin kiinnittymisen kognitiiviset ja käyttäytymisen osa-alueet nostavat akateemista sietokykyä, kun taas vastaavasti emotionaalinen osa-alue ei sitä tee samassa määrin. Martin ym. (2022) totesivat, että oppilaitoksessa oleminen antaa opiskelijalle mahdollisuuksia kehittää suhteita vertaisiin, mikä taas lisää akateemista sietokykyä. (Martin ym., 2022.) Opiskelijat, joilla sosiaalinen tuki oppilaitoksessa on korkea, ovat kiinnittyneempiä opintoihin ja heidän itseluottamuksensa on korkeampi. Vertaiset ja vertaisilta saatu tuki nostavat opiskelijoiden opintoihin kiinnittymistä ja heidän yleistä elämänlaatuaan. (Demir & Leyendecker 2018.)

Huoltajien tukemisella on positiivinen yhteys koulun käyntiin (Kyttälä ym. 2013 s. 25) ja opintoihin kiinnittymiseen (Suárez-Orozco ym. 2009, 734). Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden huoltajilla on yleisesti positiivisempi asenne heidän kouluttautumismahdollisuuksiin verrattuna kantaväestöön (Raeleigh & Kao 2010). Maahanmuuttajataustaisten perheiden saattaa joskus olla vaikea hyväksyä mahdollisia oppimisvaikeuksia tai erityistarpeita, joita omalla lapsella saattaa olla (Antikainen 26 ym. 2015, 136).

Tärkeässä roolissa vanhempien ohella ovat myös muut aikuiset, jotka vaikuttavat etenkin uusien maahanmuuttajien elämässä. Heidän kauttaan on mahdollista saada informaatiota, tietoja ja taitoja, jotka saattavat auttaa akateemisen menestymisen saavuttamisessa, sekä emotionaalista apua ja tukea vaikeissa siirtymissä. (Suárez-Orozco ym. 2009, 735–736). Etenkin yläkouluiässä vanhempien asettamilla odotuksilla opiskelijan koulutuksen suunnasta on positiivinen yhteys opiskelijan oppilaitokseen opintoihin kiinnittymiseen (Johnson ym. 2001, 330). Kuten maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla, niin myös heidän vanhemmillaan kielitaidon puute vaikuttaa yhteistyöhön ja sen sujuvuuteen oppilaitoksen kanssa. Tämän lisäksi ongelmana on heidän vähäinen tietonsa Suomen koulutusjärjestelmästä. (Antikainen ym. 2015, 137.)

3.4 Opintoihin kiinnittymisen tukeminen

Opintoihin kiinnittyminen voidaan nähdä positiivisena ja suojaavana tekijänä nuorilla, joilla on kasvanut riski koulupudokkuuteen tai alhaiseen opinnoista suoriutumiseen. Kiinnittymisen avulla voidaan mahdollisesti ehkäistä muuta ei-toivottua käyttäytymistä nuorilla aikuisilla, kuten esimerkiksi rikollisuutta. (Skinner & Pitzer 2012, 22.) Jotta voidaan ehkäistä opintoihin kiinnittymättömyyttä tai jopa koulupudokkuutta, on hyvä tunnistaa mahdollisuudet sen ehkäisemiseksi. Opiskelijan

opintoihin kiinnittymiseen heikentävästi vaikuttavaa toimintaa on mahdollista tunnistaa koulutai-paleen varhaisessa vaiheessa. (Finn & Zimmer 2012, s. 99.)

Opintoihin kiinnittyminen rakentuu useammasta eri osa-alueesta, joista jokainen tukee opiskelijaa. Tämän vuoksi yhden osa-alueen kiinnittyminen ei kompensoi kokonaan toista osa-aluetta. Näin ollen käyttäytymiseen kiinnittyneen opiskelijan emotionaalista kiinnittymistä ei voida tukea käyttäytymisen osa-alueella, koska ne muovaavat opiskelijaa omina itsenäisinä osinaan (Wang & Degol 2014.) Tämän vuoksi jokaista kiinnittymisen osa-aluetta tulee tukea yhden osa-alueen sijaan.

Opiskelijan oppimisen ja akateemisen suoriutumisen kannalta on opintoihin kiinnittymistä tukeva käytös välttämätöntä (Finn & Zimmer 2012, 99). Mikäli opiskelija kohtaa runsaasti epäonnistumisia opinnoissa, heikkenee opintoihin kiinnittyminen (Sointu, Virtanen, Lappalainen & Hotulainen, 2017, 120). Opintoihin kiinnittymistä auttava ja tukeva toiminta edesauttaa opiskelijaa kohtaamaan myös myöhemmin elämässä vastaantulevat vaikeudet (Finn & Zimmer 2012, 99; Skinner & Pritzer 2012, 23).

Opintoihin kiinnittynyt opiskelija oppii oppimaan, suorittaa hyvin akateemisesti sekä saa positiivisia kokemuksia ja kohtaamisia niin opettajien kuin muiden vertaistensa kanssa. Tämän lisäksi opiskelijalla on mahdollisuus luoda sellaisia oppimisstrategioita, jotka kulkevat mukana läpi elämän. (Skinner & Pritzer 2012, 23–24.) Tämä mahdollistaa sen todennäköisyyden, että opiskelijan koulu-taival jatkuu pidemmälle, eikä kiinnittymättömyyden seurauksena syntyvää riskiä pudokkuuteen tapahdu (Finn & Zimmer 2012, 99).

Oppimisympäristön tulisi tukea opiskelijan motivaatiota (Sointu ym. 2017, 116). Määtän ja Palmun (2020, 38) mukaan oppilaitokseen välttelevästi suhtautuvien opiskelijoiden ajattelu- ja toimintata-pojen muodostama kehä saattaa olla seuraava: Opiskelu tuntuu haastavalta, jolloin opiskelija ko-kee itsensä huonoksi koulussa. Tällöin hän saattaa uskoa kaiken kouluun liittyvän toiminnan epä-onnistuvan. Tämän seurauksena koulussa tapahtuva toiminta on ei ole koulumyönteistä ja oman oppimisen suunnittelu estyy. Opiskelija ei yritä opiskella ja kehittää itseään sinnikkäästi, jonka seurauksena opinnoissa menestyminen jää heikoksi. Tämän myötä käsitys itsestä muita heikom-pana oppijana vahvistuu ja syyksi sanotaan oma tyhmyys. (Määttä & Palmu, 2020, 38.) Kun epäon-nistumiset kertaantuvat ja jatkuvat, koulun merkitys opiskelijalle vähenee, jolloin myös opintoihin

kiinnittyminen vähenee (Sointu ym. 2017, 120). Negatiivisen kehän syntymisen ehkäisemiseksi on luotava positiivisia ajattelu- ja toimintatapoja, (Määttä & Palmu, 2020, 38), joita vahvistavat opiskelijan oma tehtäviin kiinnittyminen (Sointu ym. 2017, 117).

Opettajalla on mahdollisuus ehkäistä opiskelijan kokemaa epäonnistumisen pelkoa omalla toiminnallaan. Hyväksymällä ja kohtaamalla opiskelija omana autenttisenä yksilönä, sekä tukemalla opiskelijaa ja tuottamalla hänelle hänen oman tasoisia tehtäviä oppimismyönteisessä ilmapiirissä positiivisen palautteen avulla. (Määttä & Palmu 2020, 40.) Sointu on kumppaneineen (2017) yhdistänyt opintoihin kiinnittymisen ja yksilön vahvuudet yhteen. Ympäristön tarjoamien resursien ja yksilön omien voimavarojen tunnistaminen luo pohjan opiskelijan motivoitumiseen uuden oppimista kohtaan ja sen myötä laajempaan hyvinvointiin. Ympäristön resursseihin oppilaitoksessa voidaan lukea opettajat ja muut vertaiset, sekä opiskelijan omat voimavarat. Nämä yhdessä kehittävät opiskelijan itsetuntemusta ja minäkäsitystä. Ympäristön voimavarojen tunnistamisen avulla on mahdollisuus kehittää opiskelijan oppilaitokseen kuulumisen tunnetta. (Sointu ym. 2017, 117–119.)

Koulupudokkuus on oppilaitokseen kiinnittymättömyyden äärimmäinen seuraus ja kansantaloudellinen riski. Omassa tutkimuksessa Finn ja Zimmer (2012, 98) tuovat esille piirteitä, jotka voivat olla yhteydessä koulupudokkuuteen. (Finn & Zimmer 2012, 98; Virtanen 2016, 4; Finn & Voelkl 1993). Näitä ovat esimerkiksi etninen tausta, perheen sosioekonominen asema ja kotikieli (Finn & Zimmer 2012, 98). Opintoihin kiinnittymättömyys on mahdollista huomata silloin, jos opiskelija ei aktiivisesti osallistu oppilaitoksen toimintaan (Finn & Zimmer 2012, 99), laiminlyö koulutehtäviä, häiriökäyttäytymisestä, osallistumisen vähäisyydestä tai lisääntyneistä poissaoloista (Fredricks 2014, 14). Tätä tekevät opiskelijat ovat mahdollisesti saapuneet oppilaitokseen vailla tarpeellisia taitoja, kuten esimerkiksi riittäviä kognitiivisia taitoja (Finn & Zimmer 2012, 99).

Ennaltaehkäisy on tärkeässä roolissa opintoihin kiinnittymättömyyden ehkäisyssä. Toiminnan keskiössä on oppilaitoksen yleinen toimintakulttuuri, ilmapiiri ja yhteisön hyvinvoinnista huolehtiminen. Oppilaitoksella tulee olla käytännöt ja strategiat, joiden avulla huolehditaan terveydestä, aktiivisesta ohjauksesta ja opetetaan sosiaalsiin ja tunne-elämän taitoihin. (Sergejeff, Palmu & Pilbacka-Rönkä 2020, 91.) Oppilaitoksen positiiviseksi koettu toimintakulttuuri ehkäisee oppilaitok-

sesta pois jäämistä ja mahdollista syrjäytymistä. Toimintakulttuurissa, joka tukee opiskelijaa, huomioidaan yksilön mahdolliset erityistarpeet ja oppimisympäristö on tasa-arvoinen ja epäasiallista käyttäytymistä estävä. Oppilaitoksen käytänteiden tulee olla opiskelijalähtöisiä, joustavia ja luoda mahdollisuudet monipuolisten toimintatapojen toteuttamiseen ja hyödyntämiseen. (Sergejeff ym. 2020, 91.)

Opiskelijat voivat opiskella ja toimia oppilaitoksessa, vaikka he eivät emotionaalisesti tai kognitiivisesti olisikaan kiinnittyneitä opintoihin. Jotta opintoihin kiinnittymistä voitaisiin tukea, olisikin keskeyttävä luomaan sellaisia oppimisympäristöjä, jossa opiskelijat saavat kokea, että opettaja on heitä kannustava ja tukeva. (Klem & Connell 2004.)

Etenkin emotionaalisella tuella on todettu olevan keskeinen vaikutus opintoihin kiinnittymisessä (Kyttälä ym. 2013; Suárez-Orozco ym. 2009; Sointu ym. 2017, 120). Emotionaaliseen tukeen liittyy keskeisesti opiskelijan kokema henkilökohtainen turvallisuuden tunne oppilaitoksessa (Sointu ym. 2017, 120), positiivinen suhde sekä vertaisiin, että opettajiin sekä kannustava tuki oppilaitoksessa (Kyttälä ym., 2013). Näiden on myös nähty olevan keskeisessä asemassa akateemisen sitoutumisen syntymisessä (Suárez-Orozco ym. 2009, 730). Oppilaitoksessa saatu emotionaalinen tuki mahdollistaa taitojen rakentamisen sekä itsevarmuuden ja minäkuvan kehittymisen, jotka ovat hyödyksi akateemisen polun muodostamisessa (Suárez-Orozco ym. 2009, 733–734).

Vertaisten on todettu lisäävän opiskelijoiden viihtyvyyttä oppilaitoksessa. (Kyttälä ym., 2013, 25). Vertaisten rooli koulumotivaatiossa, niin positiivisessa kuin negatiivisessa mielessä on keskeisessä asemassa. (Kyttälä ym., 2013, 25–26; Suárez-Orozco ym. 2009, 733–734.) Vertaisten negatiivinen asennoituminen tai opettajien kylmä asenne ja kohtelu voivat heikentää motivaatiota (Suárez-Orozco ym. 2009, 733–734). Huomionarvoista on, että vertaisten rooli koulumenestyksessä ei ole ratkaisevassa roolissa, vaan opiskelijan oma asennoituminen oppilaitosta kohtaan (Kyttälä ym. 2013, 25–26).

Opiskelijoiden saamalla tunnepitoisella tuella perheeltä, opettajilta ja vertaisilta on yhteys parempaan kiinnittymiseen käyttäytymisen ja kognitiivisen kiinnittymisen alueilla. Tällöin esiintyi myös vähemmän opiskeluun liittyvää uupumusta. Käyttäytymisen ja kiinnittymisen osa-alueen kiinnitty-

minen ennusti parempaa itsetuntoa sekä parempaa akateemista pärjäämistä. Opiskelijoiden henkilökohtaisilla ominaispiirteillä on kuitenkin keskeisempi vaikutus kuin muilla taustatekijöillä. (Virtanen, Lerkkanen, Poikkeus & Kuorelahti 2018, 528–529.)

Opiskelijan opintoihin kiinnittymisen osalta tunnetukisuhteen rakentuminen on keskeinen tekijä. Se muodostuu ja rakentuu opettajan ja opiskelijan välisessä vuorovaikutuksessa. Hyvien suhteiden luominen oppilaitos- ja opetustila- tasolla on keskeisessä asemassa. (Sointu ym. 2017, 120–121.) Kannustava, tukeva ja luottamuksellinen suhde opettajaan auttaa opiskelijaa osoittamaan omat vahvuutensa ja opettajaa tunnistamaan ne (Sointu ym. 2017, 120).

Opettajien tarjoama sosiaalinen tuki nostaa myös emotionaalisen kiinnittymisen osa-aluetta. Opettajien tarjoama emotionaalinen ja sosiaalinen tuki parantavat opiskelijoiden työskentelyä luokassa. (Havik & Westergård 2020, 496-497.) Emotionaalisen kiinnittymisen mahdollistuminen tukee myös kognitiivista kiinnittymistä (Sointu ym. 2017, 121). Wangin ja Degolin (2014) mukaan emotionaalinen kiinnittyminen luo pohjan kognitiiviselle ja käyttäytymisen kiinnittymisen osa-alueille. He korostavat, että eri osa-alueet ruokkivat toinen toisiaan, jolloin esimerkiksi emotionaalisesti kiinnittynyt opiskelija oppii helpommin oppimisstrategioita tai käyttäytyy luokkahuone myönteisesti, jolloin hän saa parempaa palautetta vertaisilta ja opettajalta ja jonka myötä hän myös nauttii enemmän opiskelusta. (Wang & Degol 2014.)

4 Kirjallisuuskatsauksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia vaikutuksia ilmapiirillä on maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kouluun kiinnittymiseen sekä millaisia haasteita heillä on opinnoista selviytymisessä.

Tavoitteena oli koota kattava katsaus, jonka avulla on mahdollista auttaa opiskelijoita jatkossa paremmin sitoutumaan ja täten auttaa kouluun kiinnittymisessä.

Tutkimuskysymykset:

1. Millaisia yhteyksiä ilmapiirillä on maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kouluun kiinnittymisessä?
2. Millaisia kokemuksia (haasteita) maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on opiskelumotiivaatiossa ja opinnoissa selviytymisessä?

5 Metodologia

5.1 Kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyössä käytettiin tutkimusmenetelmänä integratiivista kirjallisuuskatsausta. Tutkimuksen tavoitteena oli muodostaa yleiskuva tutkittavasta aiheesta ja yhdistää olennainen tieto kokonaisuudeksi. Kirjallisuuskatsauksessa oli olennaista arvioida kriittisesti jo olemassa olevaa tietoa (Hirsjärvi ym. 2009, 259-260). Kirjallisuuskatsauksessa ei ollut tarkoituksena tehdä referaattia aiemmista tutkimuksista, vaan analysoida ja kriittisesti tarkastella käytettyä menetelmäoppia (metodologia), teoreettista viitekehystä ja saatuja tutkimustuloksia.

Integratiivinen kirjallisuuskatsaus sisältää sekä narratiivisen että systemaattisen katsauksen piirteitä. Kyseessä on laaja kansainvälisesti ja yhteiskunnallisesti kasvava ongelma. Integratiivinen kirjallisuuskatsaus koettiin tähän tutkimusasetelmaan parhaiten sopivaksi, koska sen avulla kyetään tekemään erilaisten tutkimusasetelmien tuotettujen tutkimusten synteesi.

Kirjallisuuskatsauksen keskeisenä päämääränä oli muodostaa kokonaiskuva jostain tietystä viitekehystä. Pohdittaessa opinnäytetyötä ja siihen liittyvää viitekehystä, esille tuli useita eri tutkimuskysymyksiä. Lopulliseen valintaan vaikutti oma työni maahanmuuttajataustaisten lähihoitajaopiskelijoiden opettajana ja siinä kohtaamani oppimisten haasteet ja niiden myötä kasvava riski opintojen keskeyttämiseen.

5.2 Aineiston keruu

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen kokoaminen alkoi tutustumalla olemassa olevaan kirjallisuuteen ja aikaisempaan tutkimustietoon tutkittavan aihealueen tiimoilta. Kirjallisuuteen tutustumisen yhteydessä hahmoteltiin tutkimuksen rajausta. Aineisto päädyttiin rajaamaan kolmen kriteerin avulla, näiden ollessa ajankohtaisuus, relevanssi ja laatu.

Alkuun määriteltiin tutkimusten sisäänottokriteerejä, joista ensimmäisenä oli tutkimusten tuoreus. Tutkimusten hakua rajattiin aikavälillä 2019-2024 tehtyihin alkuperäis- tai vertaisarvioituihin tutkimuksiin. Lopullisiksi sisäänottokriteereiksi muodostuivat aineiston löytäminen verkkojulkaisuna ja kokotekstinä, ammatillisen koulutuksen maahanmuuttajataustainen opiskelija ja aineiston rajaus vuosiin 2019-2024 aineiston ajankohtaisuuden takia. Aiheesta löytyi paljon kansainvälisiä tutkimuksia, joten aineiston keruu osoittautui odotettua helpommaksi.

Lopullinen aineisto valikoitui siten, että se vastasi parhaiten tutkimusaiheen asettamiin tutkimuskysymyksiin. Aineiston haussa käytettiin JAMK:n kirjaston keskitettyä tietokantaa Janet/Finna. Lisäksi hyödynnettiin Google Scholaria kotimaisten ja kansainvälisten tieteellisten artikkeleiden etsimisessä. Aineiston haussa käytettiin seuraavia hakusanoja ”kouluun kiinnittyminen”, ”koulupudokas”, ”ilmapiiri”, ”opiskelumotivaatio”, ”maahanmuuttaja”, ”school engagement”, ”school dropout”, ”climate”, ”study motivation”, ”immigrant”. Hakutuloksia tarkasteltiin lukemalla ensin tutkimuksen otsikko ja abstrakti. Otsikossa tai abstraktissa piti olla maininta käytetystä hakusanasta. Tämän jälkeen valikoitiin tutkimukset, jotka tiivistelmän perusteella vastasivat tutkimuskysymyksiin. Tutkimuksia valikoidessa huomattiin koulupudokkuutta käsittelevissä tutkimuksissa esiintyvän seuraavia avainsanoja: ”school refusing”, ”school attendance”, ”kouluäkäyttömät”, ”kouluun sitoutuminen/kiinnittyminen”.

Aineiston hyväksymiskriteerit:

Aineisto vastaa tutkimuskysymyksiin	kyllä
Aineiston julkaisemisen aikaväli	2019-2024
Aineiston julkaisukieli	suomi ja englanti
Suomenkielinen aineisto	vertaisarvioitu tutkimus, väitöskirja, artikkeli, korkeakoulun julkaisu
Englanninkielinen aineisto	tutkimusartikkeli, joka saatavilla Full-Text – muodossa ja jonka julkaisijalla Impact Factor - luokitus, alkuperäistutkimus
Julkaisun lähdeluettelo saatavilla	kyllä

Aineistoa haettiin vuosilta 2019-2024, jotta käsiteltävästä aiheesta saataisiin ajankohtaisinta tietoa. Uusimman tiedon käsitteleminen parantaa tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimustiedon muuttuessa nopeasti mahdollisimman tuoreiden lähdetutkimusten käyttö suositeltavaa (Hirsjärvi ym. 2009, 113).

Tutkimuskysymyksiä ollessa kaksi, kumpaankin tutkimuskysymykseen tehtiin tiedonhaku mahdollisimman monipuolisesti eri hakukriteereitä käyttäen. Suomenkielisiin tietokantoihin määriteltiin hakusanojen asettelu itsenäisesti.

Tutkimusaiheiston keräämisessä keskeinen merkitys on lähdekritiikillä. Tutkimusaineiston tekijöiden ja julkaisijoiden tulee olla tiedossa ja aineiston tekijän tulee olla tutkimusalan asiantuntija. Kerätyn tiedon on oltava tutkitusti luotettavaa, täsmällistä, ja siitä on löydyttävä lähdeluettelo. Lähdeaineiston tulee olla mahdollisimman tuoretta ja ajankohtaista huomioiden tutkittava aihepiiri (Oulun Ammattikorkeakoulu 2015; Tampereen Yliopisto 2012; Hirsjärvi ym. 2009, 113-114). Lähdeaineiston tulee olla selkeää, jäsenneltyä ja kieliopillisesti oikein kirjoitettua. Tämän lisäksi aineiston tulee näyttää päällisin puolin uskottavalta sekä ylimääräistä ammattikielen tai erikoissanaston käyttöä tulisi vältellä. (Coughlan ym. 2013, 88.) Lähteenä käytettävän aineiston tulee olla puolueetonta ja totuudenmukaista. Aineistoa tulee käsitellä objektiivisesti ottaen huomioon mahdolliset

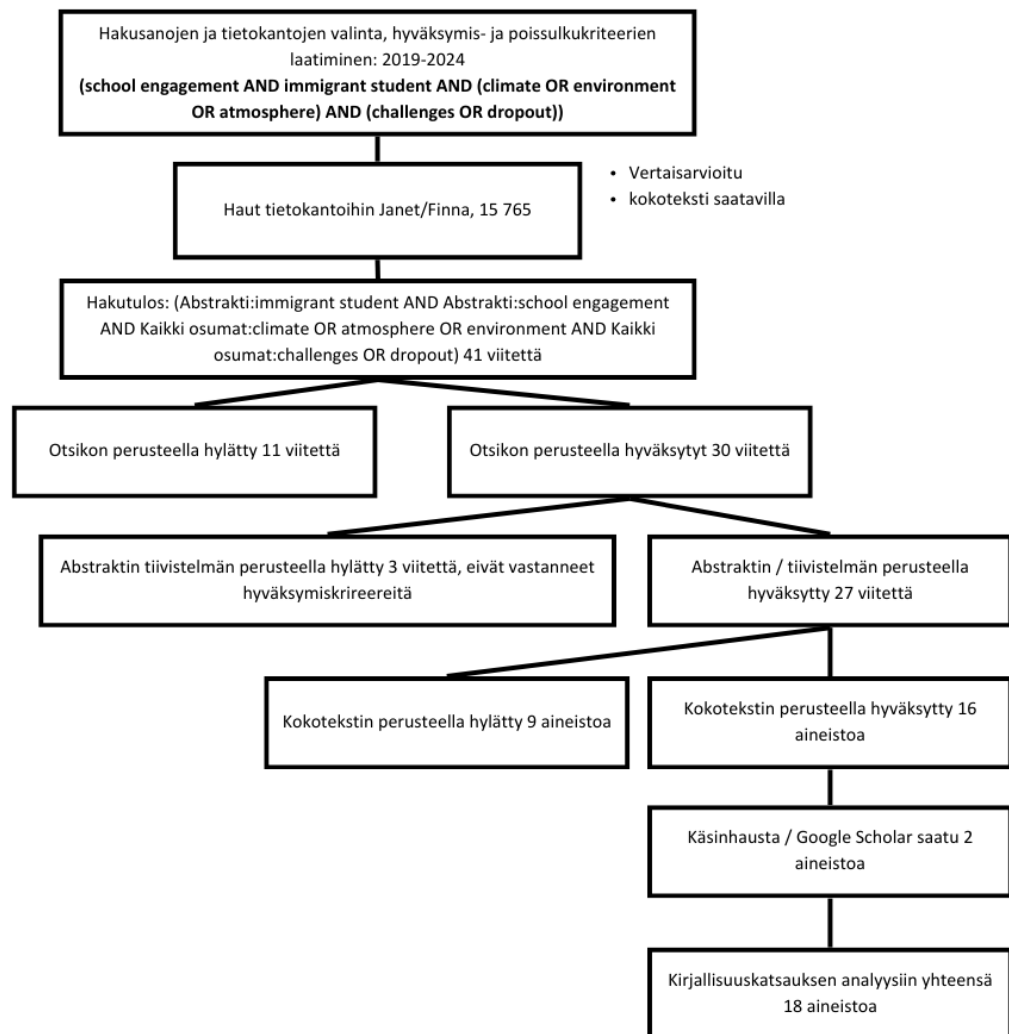
vinoumat, joita voidaan tunnistaa tekstin painotuksissa tai kielenkäytössä. (Hirsjärvi ym. 2009, 114.)

Aineiston julkaisukielen rajaaminen suomen- ja englanninkieliseen aineistoon saattaa aiheuttaa kieliharhan, jolloin saatetaan menettää tutkimuksellisesti tärkeää aineistoa. Optimitilanteessa kirjallisuuskatsaukseen voitaisiin valita kaikilla mahdollisilla kielillä julkaistuja tutkimuksia, jotka sitten käännetään äidinkielelle. (Pudastähkä & Axelin 2007, 49.) Tässä kirjallisuuskatsauksessa aineiston julkaisukieleksi valittiin käytännön syistä suomi ja englanti. Tämä sen vuoksi, että käytettävissä ei ollut mahdollisuutta kääntää muun kielisiä tutkimusaineistoja.

Englanninkielisen aineiston osalta valintakriteerinä oli vaatimus, että tutkimus oli vertaisarvioitu, jotta tutkimuksen luotettavuudesta voitiin varmistua. Tutkimusaineistossa keskityttiin vertaisarvioituihin tutkimuksiin, jolloin ns. harmaa kirjallisuus eli kirjallisuus, joka voi olla raportteja, konferenssijulkaisuja, kliinisiä tutkimuksia, virallisjulkaisuja ja opinnäytteitä jätettiin pois lähdeaineistosta. Useimmiten harmaata kirjallisuutta ei ole vertaisarvioitu, jolloin sisäänottokriteeri ei täyttynyt.

5.3 Aineiston analyysi

Analyysi toteutettiin aineistolähtöisellä eli induktiivisella sisällön analyysillä, joka sopii analyysin muodoksi aineiston ollessa kirjoitetussa muodossa. Kyseinen analyysimenetelmä on hyvä, koska se etenee aineistolähtöisesti ryhmitellen pohjautuen edelleen aiempien tutkimusten synteesiin. Sisällön avulla voidaan tarvittaessa nostaa tiettyjä teemoja laajempaan käsittelyyn.

Kuvio 3: Hakusanujen ja tietokantojen valinta, hyväksymis- ja poissulkukriteerien laatiminen

Lopulliseen sisällönanalyysiin valikoitui 18 tutkimusta. Aineistojen analysointi alkoi valittujen aineistojen läpikäymisellä ja niissä käytettyjen tutkimusmenetelmien ja tutkimusjoukon läpikäymisellä. Tutkimuskysymykset eriytettiin omiksi kokonaisuuksiksi, molempiin haettiin aineistosta vastauksia tutkimuskysymyskohtaisesti. Kun molempiin tutkimuskysymyksiin oli löytynyt vastaukset, tehtiin synteesi löydettyjen vastausten perusteella.

6 Tulokset

Opinnäytetyön keskeisimmiksi tuloksiksi nousivat opettajan rooli maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opintoihin kiinnittäjänä sekä positiivisen ilmapiirin rakentajana. Tämä edesauttaa

opiskelijoiden emotionaalista sitoutumista luokkahuoneeseen ja parempiin oppimistuloksiin. Opiskelijan luokkahuoneeseen sitoutuminen koetaan keskeisenä tekijänä opintoihin kiinnittymisessä.

Opiskelijoiden heikkoon opintoihin kiinnittymiseen ja opiskeluista selviytymiseen on useita syitä. Haasteina esiin nousevat opiskelijoiden vanhempien koulutustausta, perheen kotoutuminen, opiskelijan aikaisempi kouluhistoria, yleinen kielitaidon kehittyminen sekä puutteelliset sosiaaliset suhteet. Heikko kielitaito peittää usein oppimisessa esiintyviä haasteita, jolloin tuen tarpeen arviointi on vaikeaa ja tarvittavaa tukea ei osata antaa tai kohdentaa.

6.1 Oppilaitoksen ilmapiiritekijöiden yhteys opintoihin kiinnittymiseen

Oppilaitoksen ilmapiiri toimii opiskelijoiden opintoja edistävänä tai vastaavasti niitä hankaloittavana tekijänä (Freiberg & Stein 1999). Oppilaitoksen ilmapiiriä voidaan määritellä usealla eri tavalla. Ilmapiiriä voidaan kuvata oppilaitoksen sieluna ja sydämenä (Freiberg & Stein 1999) sekä omana persoonallisuutena ja yhteishenkenä (Halpin & Croft 1963). Cohenin ym. (2009) esittävät, että oppilaitoksen ilmapiiri pohjautuu ihmisten omakohtaisiin kokemuksiin oppilaitoksen luonteesta ja laadusta. Se heijastelee normeja, arvoja, ihmisten välisiä suhteita, tavoitteita, oppimisen ja opetuksen käytäntöjä sekä organisaatorakenteita. (Cohen ym. 2009, 180-213.)

Archambault ym. (2024) tuovat tutkimuksessaan esille opettajan ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden välisen positiivisen suhteen toimivan suojaavana tekijänä oppilaan emotionaalisessa sitoutumisessa opetusryhmään, etenkin niiden oppilaiden joukossa, jotka tuntevat olevansa ei-hyväksytyjä luokan keskuudessa (Archambault ym. 2024). Vastaavanlaiseen tulokseen on päässyt Brown (2019), joka tutkimuksessaan tuo esille opettajan roolin opiskelijan oppilaitokseen ja opintoihin kiinnittävänä tekijänä. Opettajien olisi aktiivisesti luotava osallistavia käytäntöjä, koska positiivinen vuorovaikutus opiskelijoiden ja opiskelijaryhmien välillä vaatii tarkoituksenmukaisia toimia ja tukea, eikä se tapahdu automaattisesti. Oppilaitoksen käytännöissä tulisi ottaa huomioon yksittäisten oppilaiden identiteettien monimutkaisuus ja monimuotoisuus sekä pohtia heidän tarpeitaan yksilöinä (Brown 2019). Oppimisen kannalta keskeistä on vuorovaikutustaidot, sekä kyky kommunikoida ryhmässä. Opiskelujen aikana hankittujen vuorovaikutustaitojen hallitseminen on opiskelijalle tärkeä ominaisuus myös tulevaisuuden työelämän taitona. Keijzer ym. (2022) ovat todenneet tutkimuksessaan, että vahva opintoihin kiinnittyminen heijastuu myöhemmin vahvempaan ammatti-identiteettiin ja työelämään kiinnittymisessä (Keijzer ym. 2022).

Opetusluokassa vallitseva ilmapiiri muodostuu useasta eri tekijästä, joihin opettajalla on keskeinen vaikutus. Ryhmän jäsenten ja opettajan asenteet sekä keskinäinen vuorovaikutus ovat keskeisessä roolissa oppilaitoksen ilmapiirin luomisessa. Havik ym. (2019) ovat tutkimuksessaan tuoneet esille, että opiskelijat, joilla on vahvat vuorovaikutussuhteet luokan muihin opiskelijoihin, ovat myös vahvimmin sitoutuneita opiskeluun ja opettajilta saatu henkinen tuki vahvasti opiskelijan sitoutumista opintoihin (Havik ym. 2019). Schackner ym. (2019) osoittavat tutkimuksessaan yhteyden koetun tasa-arvon, osallisuuden sekä kulttuurien moniarvoisuuden ja positiivisten oppimistulosten välillä. Maahanmuuttajataustaisten ja ei-maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kulttuurisen monimuotoisuuden vaikutuksissa ja kouluun kuulumisessa ei ollut eroja, mikä viittaa siihen, että kulttuurisen monimuotoisuuden käsitteleminen rakentavalla tavalla on hyödyllistä kaikille monietnisisissä kouluissa käyville opiskelijoille. (Schackner ym. 2019.)

Maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille opinnot ovat keino turvata itselleen parempi elämän laatu. Suvannon ym. (2020) tutkimukseen osallistuneista vastaajista enemmistö (77%) arvioi opiskelun olevan heidän hyvinvoinnilleen hyväksi. Neljänneksellä (24%) alle 18-vuotiaista opiskelijoista oli huono opiskeluhuvinvointi, vastaavasti 18–24-vuotiaista joka viidennellä (20%). Heikompaan opiskeluhuvinvointiin yhteydessä olivat seuraavat seikat: Nuorten kokema kiusaaminen oppilaitoksessa, läheisten ystävien puuttuminen, huonoksi koettu terveydentila ja alkoholin käyttö kerran viikossa tai useammin. (Suvanto ym. 2020.) Mielityinen ym. (2023) osoittavat, että nuorten pahoinpitelykokemukset liittyvät kouluun osallistumiseen sukupuolesta, iästä, perherakenteesta tai maahanmuuttajataustasta riippumatta. Huono kohtelu lisää toiminnallista sitoutumista ja vähentää emotionaalista ja kognitiivista sitoutumista ja koulupudokkuuden riskin lisääntymistä. (Mielityinen ym. 2023.)

6.2 Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kokemat oppimisen haasteet oppilaitokseen kiinnittymisessä

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden koulunkäyntiä ja opinnoissa selviämistä ennustavat useat taustatekijät. Tutkittaessa opiskelijoiden opintoihin kiinnittymistä, nousevat esiin heidän vanhempien koulutustausta, perheen kotoutuminen, opiskelijan aikaisempi kouluhistoria ja yleinen kielitaidon kehittyminen. (Malin & Kilpi-Jakonen 2020, 103–105.) Opiskeluvälmiuksissä on suu-

ria eroja ja ne heijastuvat myös opinnoissa selviytymisessä. Rodríguez ym. (2020) tuovat tutkimuksessaan esille, että alkuperäisopiskelijoiden matematiikan ja luonnontieteiden taidot olivat korkeammat kuin tutkimassaan maahanmuuttajaryhmässä, ja heillä oli huomattavasti korkeammat positiiviset vaikutelmat, itsetehokkuus-resilienssi sekä yhteenkuuluvuuden tunne koulussa (Rodríguez ym. 2020).

Vaikka tyytyväisyys elämään ei eronnut maahanmuuttajien ja syntyperäisten ryhmien välillä, toisen sukupolven maahanmuuttajat osoittivat enemmän positiivista vaikutusta ja suurempaa yhteenkuuluvuuden tunnetta kouluun kuin ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajilla (Rodríguez ym. 2020.) Maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on usein kantaväestöä enemmän turvattuuden tunnetta elämässään, joka heijastuu myös oppilaitoksessa koettuun turvallisuuden tunteeseen. Storlie ym. (2020) tuo tutkimuksessaan esille, että kouluturvallisuus liittyi laajemmin uskoon itseensä ja itsetuntemukseen, jolla puolestaan oli yhteys oppilaitokseen sitoutumisen tasoon. Opinnoissa menestyminen turvallisuuden tunteen myötä johtaa myös parempaan opintoihin sitoutumiseen. (Storlie ym. 2020.)

Tutkimukset tukevat tietoa, että maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on muita suurempi riski pudota etenkin nivelvaiheessa koulutuksen ulkopuolelle. Tämä nousee esille etenkin ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajien kohdalla (Kilpi-Jakonen 2011 80). Veigan ym. (2023) tutkimus vahvistaa myös sitä, että opiskelijoilla, joiden vanhemmat kuuluvat kantaväestöön, on korkeampi kognitiivinen sitoutuminen opintoihin ja opintojen suorittamiseen, verrattuna maahanmuuttajataustaisiin opiskelijoihin (Veiga ym. 2023).

6.3 Opintojen keskeyttäminen ja sitä ennustavat tekijät

Opintojen keskeyttämiseen johtaa useita eri tekijöitä. Tutkimuksissa esille nousee etenkin opiskelijan työelämään siirtyminen ja sitä edeltäneet huonot opiskelutulokset. Eroja keskeyttämisen syistä määrittävät yleensä sukupuoli, etninen tausta, taloudelliset ongelmat ja aikaisempi koulutustausta (Cerdà-Navarro ym. 2024). Bjugstad kumppaneineen (2024) on tutkimuksessaan päätenyt vastaavaan tulokseen, joiden mukaan opiskelijan sosioekonomisella taustalla ja elinympäristöllään on suora yhteys koulupudokkuuteen (Bjugstad ym 2024).

Bianchi ym. (2021) toteavat tutkimuksessaan, että vertaisopiskelijoiden hyväksynnällä oli merkittävästi negatiivinen yhteys koulupudokkuudelle ja heikolle itsetunnolle maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden keskuudessa, mutta ei kantaväestöön kuuluvien opiskelijoiden keskuudessa (Bianchi ym. 2021). Opiskelijaryhmän jäsenten ja opettajien asenteet, sekä vertaisopiskelijoiden hyväksyntä ovat oppilaitoksen ilmapiirin luomisessa ja sen myötä opinnoista selviytymisessä keskeisessä asemassa. Havik ym. (2019) tuovat esille, että opiskelijat, joilla on vertaisopiskelijoiden hyväksyntä, ovat myös vahvimmin sitoutuneita opintoihin ja opintojen loppuun saattamiseen (Havik ym. 2019).

Opintoihin kiinnittymisen ja koulupudokkuuden estämiseksi on pohdittu erilaisia keinoja. Melander ym. (2022) tuovat tutkimuksessaan esille kouluterveydenhuollon roolin koulupudokkuutta ehkäisevänä tekijänä. Kouluterveydenhuollon edistäminen ja sen liittäminen kiinteäksi osaksi opiskelijan koulunkäyntiä vähentää koulupoissaoloja ja mahdollista kasvavaa riskiä koulun keskeyttämiselle. (Melander ym. 2022.) Opintojen keskeyttämisen taustalla on usein stressiä ja turhautumista opiskelua kohtaan. Van Den Berghe ym. (2022) tuovat esille tutkimuksessaan emotionaalisen kiinnittymisen merkityksen opintojen loppuun saattamisessa. Mikäli opiskelija kokee itsensä opiskeluyhteisössä ulkopuoliseksi, tai ei tunne oloaan turvalliseksi, on todennäköistä, että opintojen loppuun saattaminen vaikeutuu. (Van Den Berghe ym. 2022.)

Koulupudokkuutta tai koulun keskeyttämistä ja sen syitä tulkittaessa olisi tärkeää myös huomata opiskelijoiden lähtökohtainen heterogeenisuus (Cerdà-Navarro ym. 2024). Tällöin mahdollisia syitä keskeyttämiseen pystyttäisiin paremmin analysoimaan ja luomaan keskeyttämistä ehkäiseviä ja opinnoista selviytymistä vahvistavia käytänteitä, kuten kouluterveydenhuollon tehokkaampaa hyödyntämistä (Melander ym. 2024). Podadera ym. (2020) tutkimuksessaan osoittavat, että opettajat tarvitsevat kasvatustieteiden asiantuntijoiden apua ja koulutusta kulttuurin monimuotoisuudesta ja kulttuurienvälisiä kommunikaatiotaitoja. He myös tunnustavat yhteistyön tehostamisen tarpeen maahanmuuttajaperheiden kanssa. (Podadera ym. 2023.)

7 Pohdinta

7.1 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tässä opinnäytetyössä noudatettiin tieteelliselle kirjoittamiselle asetettuja eettisiä periaatteita (Tutkimuseettisen neuvottelukunta). Tutkimuksen etiikka ja luotettavuus edellyttävät, että tutkimus tehdään hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti. Opinnäytetyön suunnittelussa, toteutuksessa ja raportoinnissa on noudatettu Jyväskylän ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjetta. Muiden tutkijoiden työtä arvostetaan viittaamalla alkuperäiseen työhön, kuitenkin JAMKin ohjetta noudattaen.

Käsitteillä uskottavuus, luotettavuus ja yleistettävyyys tarkastellaan tutkimuksen luotettavuutta (Graneheim & Lundman 2004, 109). Luotettavuutta ja uskottavuutta parantaa aineiston mahdollisimman tarkka keruu sekä analyysin raportointi (Graneheim & Lundman 2004, 110). Tutkimuksessa pyrittiin myös osoittamaan tulosten ja aineiston välinen yhteys (Kyngäs ym. 2011, 140). Luotettavuuden varmistamiseksi tutkimusten haku- ja valintaprosessi kuvattiin yksityiskohtaisesti.

Eettisesti hyvän ja luotettavan tutkimuksen teossa noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä. Eettisesti hyvin tehdyssä tutkimuksessa, tutkijat toimivat rehellisesti, huolellisesti ja tarkasti tutkimuksen tuloksia arvioidessaan ja esittäessään, johtopäätöksiä tehdessään ja aineistoa tallentaessaan. Tutkimus suunnitellaan, toteutetaan ja raportoidaan yksityiskohtaisesti ja arviointi-, tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmät toteutetaan eettisesti kestävästi ja ne toteutetaan tieteelliselle tutkimukselle asetettujen kriteerien mukaisesti. Tutkimusta tehdessä muiden tutkijoiden aikaisemmin tekemiä tutkimuksia tuloksineen arvostetaan ja niiden tuottama tieto otetaan huomioon tutkimuksen teossa. (Hirsjärvi ym. 2009, 23-24.)

Tämä opinnäytetyö tehtiin noudattaen hyviä tieteellisiä käytäntöjä. Opinnäytetyö tehtiin huolellisuutta ja tarkkuutta noudattaen; aineiston valinnassa keskityttiin luotettaviin lähteisiin ja sitä arviointiin ja analysoitiin tarkasti. Tutkimuksen tekoa määrittä tarkasti tehty tutkimussuunnitelma. Tutkimuksen ollessa kokoava kirjallisuuskatsaus, jossa käsiteltiin jo aikaisemmin tehtyä ja olemassa olevaa tutkimustietoa, olivat arviointi, tiedonhankinta-, ja tutkimusmenetelmät eettisesti kestäviä, sillä tutkimukseen valittu aineisto on julkisesti saatavilla, eikä sen käsittely aiheuttanut eettistä riskiä.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta on mahdollista arvioida reliabiliteetin ja validiteetin käsitteiden avulla. Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksen toistettavuutta. (Hirsjärvi ym. 2009, 231; Metsämuuronen 2009, 125.) Hirsjärven (2009) mukaan voidaan tutkimuksen tuloksia pitää reliabeleina, mikäli erillisillä tutkimuskerroilla päädytään samaan tulokseen, tai mikäli kaksi itsenäistä tutkimusaineiston arvioijaa päätyy samaan tulokseen. (Hirsjärvi ym. 2009, 231).

Tutkimuksen validiteetilla kuvataan valitun tutkimusmenetelmän kykyä halutun ilmiön mittaamiseen (Hirsjärvi ym. 2009, 231). Validiteetti jaetaan sisäiseen sekä ulkoiseen validiteettiin, joista sisäisellä validiteetilla voidaan kuvata tutkimuksen luotettavuutta, kuten esitettyjen käsitteiden tai teorioiden oikeellisuutta. Vastaavasti ulkoinen validiteetti tarkoittaa tutkimuksen yleistettävyyttä. Validiteettia on mahdollista parantaa vaikuttamalla tutkimusasetelmaan, käsitteiden oikeaan muodostukseen ja aineiston otantaan. (Metsämuuronen 2009, 65.) Seikkaperäinen prosessikaavio pohjainen esitys tutkimuksen jokaisen vaiheen toteutuksesta nostaa tutkimuksen luotettavuutta. (Hirsjärvi ym. 2009, 232-233.) Saatujen tulosten voidaan katsoa olevan luotettavia, oikein johdettuja ja tulkittuja silloin, kun saatuja tuloksia on mahdollista viitata alkuperäiseen aineistoon (Metsämuuronen 2009, 81).

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan erilaisten kriteerien avulla. Tutkimuksen *uskottavuutta* arvioidaan tutkimuksen tulosten ja tutkimuksen kuvaillun toteuttamisen perusteella. *Vahvistettavuus* kertoo, että tutkimusprosessin kulku on seurattavissa pääpiirteittäin. *Reflektiivisyys* vastaavasti arvioi tutkimuksen tekijän vaikutusta tutkimusaineistoon ja tutkimusprosessiin. *Siirrettävyydellä* kuvataan tutkimustulosten siirrettävyyttä vastaaviin muihin tilanteisiin. (Kylmä & Juvakka 2007, 127-129.)

Saatujen tutkimustulosten sekä seikkaperäisesti ja tarkasti esitetyn tutkimuksen toteutuksen perusteella, voidaan tehtyä tutkimusta pitää *uskottavana*. Tarkka prosessikaavio osoittaa samalla myös tutkimuksen *vahvistettavuutta*. *Reflektiivisyyttä* arvioitaessa huomioidaan, että tutkimusaineisto on vertaisarvioituja ja valmiiksi julkaistuja avoimia ja julkisia tutkimuksia. Tutkimuksen luotettavuutta vahvistaa myös sen *siirrettävyys* ts. tutkimustulokset voidaan siirtää vastaavan kaltaiseen tutkimusympäristöön.

Aineiston keruuprosessin ollessa tarkasti määritelty ja esitetty sekä tutkimuksen toistettavuus varmistettu, on tutkimuksen reliabiliteetti varmistettu. Tutkimuksen ollessa laadullinen tutkimus, on huomioitava tutkimustulosten toistettavuuden osalta siihen vaikuttava tutkijan oma näkemys ja kokemus luokitelluista ja uudelleen analysoiduissa tuloksissa. Tämä seikka tulee ottaa huomioon tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa. Tutkimuksen tutkimusasetelma ja huolellisesti valittu tutkimusjoukko puoltavat tutkimuksen validiteettia. Käytetty tutkimusmenetelmä oli tähän tutkimukseen sopiva ja se tuotti vastaukset esitettyihin tutkimuskysymyksiin. Mahdollinen haastattelu-tutkimus olisi saattanut tuottaa tarkempaa ja kohdennettua tietoa esitettyihin kysymyksiin.

Tutkimusaineisto kerättiin huolellisesti hyödyntäen eri tietokantoja. Hakusanojen avulla löydettiin tutkimukset, jotka antavat vastauksia määriteltyihin tutkimuskysymyksiin.

Tietokantahakujen ohella tehtiin hakuja myös käsin sekä hyödyntäen Google Scholar-tietokantaa. Aineistoon valikoidut tutkimukset ovat kansainvälisiä vertaisarvioituja tutkimuksia, joten kansainvälisten tutkimusten läpikäyminen oli hitaampaa ja työläämpää kuin vastaavien kotimaisten hakeminen.

Tutkimuskysymykset määrittivät kerätyn tutkimusaineiston määrään ja tutkimuksen lopputulokseen. Tutkimuskysymykset muotoutuivat opinnäytetyön tekijän oman kiinnostuksen ja omassa työssään kohtaamien maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opetuksessa esille nousseista mielenkiinnon kohteista. Aihe osoittautui laajaksi ja ajankohtaiseksi, jonka vuoksi, sitä jouduttiin jonkin verran rajaamaan. Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrä ammatillisessa koulutuksessa kasvaa jatkuvasti, jonka myötä myös tutkimuskysymyksissä esille nousevat haasteet samassa suhteessa.

Tutkimustietoa oli hyvin saatavilla etenkin kansainvälisten tutkimusten muodossa. Opintoihin kiinnostumista, koulupudokkuutta ja oppilaitoksen tarjoamaa sosiaalista tukea ja niihin liittyviä teki-
jöitä tutkitaan tällä hetkellä laajasti niin perusopetuksen kuin toisen asteen opintoja suorittavien keskuudessa. Kyseessä on kansainvälinen ongelma, jolla on todettu olevan kansantaloudellista vaikutusta. Tämän vuoksi tuoretta tutkimustietoa oli myös hyvin saatavilla. Tutkimusaineistojen haussa pyrittiin löytämään tutkimuksia, jotka antavat suoraan vastauksia tutkimuskysymyksiin, jol-

loin omien johtopäätösten ja tulkintojen teolta välttyttiin. Tutkimusaineisto oli laaja ja kokonaisuutena siitä saatuun antiin voidaan olla tyytyväisiä ja vastaukset tutkimuskysymyksiin pystyttiin löytämään.

Tässä tutkimuksessa pyrittiin tutkimuskysymysten avulla hakemaan vastauksia laadulliseen tutkimusongelmaan, ja näin ollen tutkimusaineiston analyysimenetelmäksi valikoitui sisällönanalyysi. Sisällönanalyysi on systemaattinen aineiston analyysimenetelmä, jossa järjestellään ja kuvataan tutkimusaineistoa. Menetelmässä tarkoituksena on löytää ne argumentit, jotka nostavat esiin jostain konkreettista tutkittavasta ilmiöstä. Vastausta haetaan sekä tutkimuksen tarkoitukseen, että tutkimustehtäviin. Määritellyt tutkimustehtävät tarkentuvat tutkimusprosessin aikana. (Kylmä & Juvakka 2007, 110-119.) Tämän opinnäytetyön sisällönanalyysin eteneminen on esitetty erillisen kuvion muodossa. Valikoiduista tutkimuksista ja niiden tuloksista on laadittu taulukko, josta ilmenevät tutkimusten päätulokset.

Kirjallisuuskatsausta tehdessä on välttämätöntä arvioida aineiston luotettavuutta. Opinnäytetyön ollessa integratiivinen kirjallisuuskatsaus, on erityisen tärkeää varmistua aineiston luotettavuudesta. Integratiivisen kirjallisuuskatsauksen luotettavuuden arvioinnissa haasteellista on siinä käytettävien aineistojen erilaisuus. Integratiivisessa kirjallisuuskatsauksessa on mahdollista käyttää tutkimuksia, joiden vertailu keskenään on vaikeaa niissä käytettyjen metodologioiden ja tutkimusmallien erilaisuuden vuoksi. (Coughlan ym. 2013, 19.) Tämän vuoksi tässä tutkimuksessa päädyttiin vertaisarvioituihin kansainvälisiin tutkimuksiin, jotka ovat korkeintaan viisi vuotta vanhoja.

7.2 Tulosten tarkastelua

Tässä opinnäytetyössä todettiin, että oppilaitoksen ilmapiiritehtävillä on yhteys maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opintoihin kiinnittymiseen ja heidän kohtaamalla oppimisen haasteilla on yhteys opiskelumotivaatioon ja opinnoista selviytymiseen. Opinnäytetyössä esitetyt tulokset ovat samansuuntaiset kuin aikaisempien tutkimusten tulokset. Opinnäytetyötä tehdessä ja aineistoa kerätessä selvisi nopeasti, että tutkittava aihe on ajankohtainen ja kansainvälinen kasvava ongelma.

Oppilaitoksen positiivisella ilmapiirillä on todettu olevan edistävää vaikutus opiskelijoiden kasvuun ja kehitykselle (Cohen ym. 2009). Positiivisella ilmapiirillä on todettu olevan yhteys opiskelijoiden

saavutuksiin (Brookover ym. 1978), ja sen on todettu edesauttavan opiskelijoiden oppimismotivaatiota (Eccles, Wigfield, Midgley, Reuman, Mac Iver & Feldlaufer 1993). Eliotin ym. (2010) toteavat kannustavan ilmapiirin tukevan opiskelijoiden halukkuutta pyytää tarvittaessa apua kiusaamisen ja mahdolliseen väkivallan uhkaan (Eliot 2010). Ma (2003) toteaa tutkimuksessaan oppilaitoksen turvallisen, välittävän ja tasapuolisen ilmapiirin vaikuttavan opiskelijoiden oppilaitokseen kuulumisen tunteeseen (Ma 2003). Opiskelijoiden kokemus itsestä osana oppilaitoksen yhteisöä parantaa opintoihin kiinnittymistä, mikä vastaavasti vaikuttaa huomattavasti opiskelijan henkilökohtaiseen terveyteen ja hyvinvointiin (McNeely, Nonnemaker & Blum 2002).

Opinnäytetyön tulokset tukevat aikaisemmin saatuja tuloksia oppilaitoksen ilmapiirin merkityksestä opintoihin kiinnittymisessä. Archambault ym. (2024) nostavat omassa tutkimuksessaan esille opettajan ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden välisen positiivisen suhteen toimivan suojaavana tekijänä oppilaan emotionaalisessa sitoutumisessa opetusryhmään, etenkin niiden oppilaiden joukossa, jotka tuntevat olevansa ei-hyväksytyjä luokan keskuudessa (Archambault ym. 2024). Vastaaviin tuloksissa on Niittylahti, Annala ja Mäkinen (2023) nostaneet esille yksittäisen opettajan merkityksen opintoihin kiinnittymiseen (Niittylahti, Annala, Mäkinen 2023). Samaan tulokseen on päässyt Brown ym. (2019), joka tutkimuksessaan tuo esille opettajan roolin opiskelijan oppilaitokseen ja opintoihin kiinnittävänä tekijänä. Opettajien olisikin rakennettava käytäntöjä, jotka vahvistavat positiivista vuorovaikutusta ryhmän jäsenten välillä, sillä positiivinen vuorovaikutus opiskelijoiden ja opiskelijaryhmien ei tapahdu automaattisesti, vaan se vaatii aktiivisia toimia ja tukea. Tämä tulisi ottaa huomioon myös ryhmien muodostamisessa huomioiden yksittäisten oppilaiden identiteettien monimutkaisuus ja monimuotoisuus sekä pohtia heidän tarpeitaan yksilöinä. (Brown 2019.)

Aikaisemmissa tutkimuksissa Niittylahti ym. (2023) toteavat, että ammatillisen oppilaitoksen opiskelijat kiinnittyvät omiin opintoihin suhteessa kouluyhteisöön; etenkin suhteessa yksittäiseen opettajaan ja opiskeluryhmään. Etenkin ensimmäisenä vuotena opiskelijalle on kavereilla keskeinen merkitys koulunkäymiselle ja opintoihin kiinnittymiselle. (Niittylahti ym. 2023.) Veijola (2003, 15–16) vastaavasti tuo esille ammatilliseen koulutukseen kiinnittymisen merkityksen etenkin yhteiskunnallisen osallisuuden näkökulmasta. Oppilaitosten ja niiden työntekijöiden tuleekin varmistaa opiskelijoiden ryhmäytymisen toteutuminen ja jokaisen opiskelijan tasavertainen ja oikeudenmukainen kohtelu. Epäonnistuminen näissä saattaa lisätä opiskelijoiden riskiä syrjäytymiselle,

etenkin mikäli heidän saama tuki on puutteellista. Oppilaitoksissa tulisikin ottaa huomioon etenkin ne opiskelijat, joiden kotoa saama tuki opintoihin ja elämän taitoihin on puutteellista. (Veijola 2003, 15–16)

Vertaistuen merkityksen toi esille Bianchi ym. (2021) tutkimuksessaan, jonka mukaan vertaisopiskelijoiden hyväksynnällä merkittävä vaikutus opintoihin kiinnittymiseen ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden itsetunnon vahvistumiselle. Huomattavaa on ennen kaikkea, että vertaisopiskelijoiden hyväksynnällä ei ole merkittävää vaikutusta oppilaitokseen kiinnittymiseen kantaväestöön kuuluvien opiskelijoiden keskuudessa. (Bianchi ym. 2021.) Oppilaitoksen ilmapiirin rakentamisessa opiskelijaryhmän jäsenten ja opettajien asenteet, sekä vertaisopiskelijoiden hyväksyntä ovat maahanmuuttajataustaisen opiskelijoiden opinnoista selviytymisessä keskeisessä roolissa, ja Havik ym. (2019) tuovatkin esille, että opiskelijat, joilla on vertaisopiskelijoiden hyväksyntä, ovat myös vahvimmin sitoutuneita opiskeluun ja opintojen loppuun saattamiseen (Havik ym. 2019).

Ennen perusopetuksen alkamista, osa maahanmuuttajataustaisista opiskelijoista käy ns. valmistavaa koulutusta, joka tuo valmiuksia perusopetuksen aloittamiseen, ja jonka tavoitteena opiskelijalle on päästä jatkamaan normaaliin perusopetukseen. Joissakin kunnissa järjestetään myös S2-opetusta (suomi toisena kielenä), joka huomioi opiskelijan heikomman suomen kielen taidon. S2-opetusta voidaan ulottaa kaikille koulutusasteille tavoitteena paitsi opiskelijan kaksikielisyyteen kasvattamisen, myös monikulttuurisen identiteetin tukemisen. Suoritettuaan perusopetuksen, tarjotaan maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille valmistavia koulutuksia, joiden avulla on tarkoitus ja mahdollisuus paikata ja tukea vajavaisia opiskelu- ja kielivalmiuksia, sekä tukea ja valmistaa opiskelijaa siirtymisessä toisen asteen opintoihin.

Riski koulupudokkuudelle kasvaa epäonnistuneen opintoihin kiinnittymisen seurauksena. Opintojen keskeyttämistä edeltävät kuitenkin pitkittyneet ongelmat läpi koulutusasteiden. Makarova (2013) tuo esille ennusmerkkejä, jotka johtavat maahanmuuttajien opintojen keskeyttämiseen. Tutkija käyttää termiä ”piilevä keskeyttäminen” (hidden drop-out), kuvaamaan niitä tekijöitä, jotka johtavat ennen pitkää opintojen keskeyttämiseen. Tätä esiintyy jo perusopetuksesta lähtien aina toisen asteen opintoihin asti. (Makarova 2013). Opintojen keskeyttämiseen johtavia tekijöitä nousi tutkimusaineistosta esille useampia, eikä yhtä selkeää syytä ole olemassa, vaan kyseessä on

monitahoinen kokonaisuus. Tutkimuksissa nousi esille opiskelijan työelämään siirtyminen ja sitä edeltäneet huonot opiskelutulokset. Eroja keskeyttämisen syistä määrittävät yleensä sukupuoli, etninen tausta, taloudelliset ongelmat ja aikaisempi koulutustausta (Cerdà-Navarro ym. 2024). Bjugstad kumppaneineen (2024) päätyi vastaavaan tulokseen opiskelijan sosioekonomisen taustan yhteydestä koulupudokkuuteen (Bjugstad ym 2024). Nämä tulokset ovat linjassaan aikaisempien opintojen keskeyttämisen syitä peilaavien tutkimusten kanssa.

Piilevä keskeyttäminen johtaa useimmiten lopulliseen keskeyttämiseen. Keskeyttävät opiskelijat ovat läsnä oppilaitoksessa, mutta he eivät enää sitoudu oppimiseen tai opinnoista valmistumiseen. Sitoutumattomuus saattaa olla pitkä prosessi, joka on alkanut jo alaluokilla. Maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla sitoutumattomuuteen vaikuttavat etenkin negatiiviset kokemukset oppilaitoksesta, alhaiset oppimistulokset sekä perhetekijät. (Makarova 2013, 560–561.)

Opintoihin kiinnittymiseen ja koulupudokkuuden estämiseksi tehdään jatkuvasti töitä ja erilaisia ratkaisukeinoja koulupudokkuuden ehkäisemiseksi mietitään jatkuvasti. Melander ym. (2022) nosti tutkimuksessaan esille kouluterveydenhuollon merkityksen koulupudokkuutta ehkäisevänä tekijänä. Sen edistäminen ja sen liittäminen kiinteäksi osaksi opiskelijan koulunkäyntiä mahdollistaa syvemmän vuorovaikutuksen opiskelijan ja oppilaitoksen välillä, jolloin syitä mahdollisille koulu-poissaoloille voidaan löytää ajoissa ja sitä kautta on mahdollista ehkäistä riskiä koulun keskeyttämiselle (Melander ym. 2022).

Opintojen keskeyttämisen taustalla on usein epätoivoa, stressiä ja turhautumista opiskelua kohtaan. Van Den Berghe ym. (2022) nosti esille emotionaalisen kiinnittymisen merkityksen opinnoissa menestymiselle. Opiskelijan tuntiessa itsensä yhteisössä ulkopuoliseksi, tai kokiessa turvatomuutta on opintojen loppuun saattaminen vaikeaa (Van Den Berghe ym. 2022). Cerdà-Navarro ym. (2024) tuovat esille opiskelijoiden lähtökohtaisen erilaisuuden, joka tulisi huomioida opintojen suunnittelussa ja niiden vaativuudessa (Cerdà-Navarro ym. 2024). Kun tiedetään opiskelijoiden lähtökohtainen heterogeenisuus, on paremmat edellytykset analysoida ja luoda keskeyttämistä ehkäiseviä ja opinnoista selviytymistä vahvistavia käytänteitä, kuten kouluterveydenhuollon tehokkaampi hyödyntäminen (Melander ym. 2024). Podadera ym. (2020) tuovat esille opettajien tarpeet toimia maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kanssa. Opettajat tarvitsevat kasvatusalan

asiantuntijoiden apua ja koulutusta kulttuurin monimuotoisuudesta ja kulttuurienvälisiä kommunikaatiotaitoja. He myös tiedostavat tarpeen yhteistyön tehostamisen suhteen maahanmuuttajaperheiden kanssa. (Podadera ym. 2023.)

7.3 Johtopäätökset ja jatkotutkimusehdotukset

Tutkimuksen tarkoituksena oli tuottaa tietoa kasvavasta ongelmasta opiskelijoiden oppilaitokseen kiinnittymisen suhteen, sekä niistä haasteista, joita etenkin maahanmuuttajataustaiset opiskelijat opinnoissaan kokevat. Ilmiö ei ole uusi, mutta viime vuosina siihen on havahduttu yhä enenevässä määrin ja se ulottuu aina perusopetuksesta toisen asteen opintoihin ja sieltä edelleen työelämään saakka. Riittävän ja oikein kohdistetun tuen tarjoaminen, sekä oppilaitosten opiskelijamyönteisen ilmapiirin rakentaminen ovat keskeisessä roolissa ilmiön käsittelyssä.

Oppilaitoksen ilmapiirillä todettiin olevan yhteys maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opintoihin kiinnittymiseen ja heidän kohtaamilla oppimisen haasteilla. Tällä on suora yhteys opiskelumuotivaatioon ja opinnoista selviytymiseen. Opinnäytetyössä esitetyt tulokset tukevat aikaisempien vastaavasta aiheesta tehtyjen tutkimusten tuloksia. Opinnäytetyötä tehdessä ja aineistoa kerätessä selvisi nopeasti, että tutkittava aihe on ajankohtainen ja kansainvälinen kasvava ongelma.

Opinnäytetyön tuloksissa korostuu opettajan rooli maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden oppilaitokseen kiinnittäjänä, sosiaalisen tuen antajana sekä positiivisen ilmapiirin rakentajana. Positiivinen vuorovaikutussuhde opiskelijan ja opettajan välillä lisää opiskelijan emotionaalista kiinnittymistä luokkahuoneeseen ja luo edellytykset parempiin oppimistuloksiin. Opiskelijan luokkahuoneeseen sitoutuminen koetaan keskeisenä tekijänä opintoihin kiinnittymisessä.

Opiskelijoiden heikkoon opintoihin kiinnittymiseen ja opiskeluista selviytymiseen on useita syitä. Haasteina esiin nousevat opiskelijoiden vanhempien koulutustausta, perheen kotoutuminen, opiskelijan aikaisempi kouluhistoria, yleinen kielitaidon kehittyminen sekä puutteelliset sosiaaliset suhteet. Heikko kielitaito peittää usein oppimisessa esiintyviä haasteita, jolloin tuen tarpeen arviointi on vaikeaa ja tarvittavaa tukea ei osata antaa tai kohdentaa.

Opintoihin kiinnittyminen ja sen tukeminen on oppilaitoksen perustehtävä. Opiskelijoiden opintoihin kiinnittymättömyys, mahdollinen koulupudokkuus ja sen myötä riski mahdollisesta syrjäytymisestä ovat kasvava yhteiskunnallinen ongelma niin Suomessa, kuin kansainvälisestikin. Kipupisteiden tunnistaminen ja tutkimusten kohdentaminen näihin teemoihin sekä niihin pohjimmaisiiin syihin, jotka kasvattavat riskiä edellä mainitulle ilmiölle on tärkeää. Kun ongelmat kyetään identifioimaan, on mahdollista rakentaa toimivaa tukiverkosta opiskelijoille, jotta heidän oppilaitokseen kiinnittymisensä onnistuisi.

Jatkotutkimusaiheena on tutkittava maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden näkemyksiä oppilaitoksen ilmapiiristä ja mistä tekijöistä heidän mielestään ”hyvä” ilmapiiri muodostuu. Tällöin olisi myös mahdollista hakea seikkaperäistä tietoa siitä, kuinka tiivis yhteys oppilaitoksen koetulla ilmapiirillä on opintoihin sitoutumiseen ja opinnoista selviytymiseen maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla. Koska ilmapiiri koettuna tekijänä on henkilökohtainen tuntemus ja kokemus, niin tällöin henkilöhaastattelut antaisivat tähän laajempaa tietoa, kuin esimerkiksi kyselylomakkeiden kautta saatu tieto.

Opiskelijoita ja opettajia haastatteleamalla ja havainnoimalla voidaan saada hyvinkin tarkkaa tietoa niistä rooleista, hierarkioista, kokemuksista, ennakoasenteista ja olettamuksista, jotka vaikuttavat oppilaitoksen ilmapiiriin. Ilmapiiri ei ole käsinkosketeltava elementti, vaan se on hyvin subjektiivinen kokemus, ja hyvin henkilökohtainen kokemus. Tämän vuoksi yksilöhaastattelujen - ja kysymysten kautta tutkittavasta joukosta saataisiin tarkempaa ja yksilöllisempää tietoa, jossa olisi mahdollista huomioida myös non-verbaalinen kommunikointi ilmeineen ja eleineen.

Lähteet

Alexander, K. L. Entwistle D. R. & Horsey C. S. 1997. From first grade forward: Early foundations of high school dropouts. *Sociology of Education*, 70, 87–107. Viitattu 7.5.2024.

<https://www.proquest.com/scholarly-journals/first-grade-forward-early-foundations-high-school/docview/216478802/se-2>

Antikainen, M. ; Paavola, H. ; Pirinen, T. ; Salonen, M. ; Tiusanen, M. & Wiman, S. 2015. Maahanmuuttajataustaisten oppijoiden muu oppimisen tuki. Teoksessa Tuula Pirinen (toim.) Maahanmuuttajataustaiset oppijat suomalaisessa koulutusjärjestelmässä - koulutuksen saavutettavuuden ja opiskelun aikaisen tuen arviointi. Helsinki: Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, 131-179. Viitattu 27.7.2024

Appleton, J. J., Christenson, S. L., Kim, D. & Reschly, A. L. 2006. Measuring cognitive and psychological engagement: validation of the student engagement instrument. *Journal of School Psychology* 44, 427–445. Viitattu 27.7.2024. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2006.04.002>

Appleton, J. J., Christenson, S. L., & Furlong, M. J. 2008. Student engagement with school: Critical conceptual and methodological issues of the construct. *Psychology in the Schools*, 45(5), 369–386. Viitattu 27.7.2024. <https://doi.org/10.1002/pits.20303>

Archambault, I., Lampron-de Souza, S., Lamanque-Bélangier, C., Pascal, S., Pagani, L. S. & Dupéré, V. 2024. Low Peer Acceptance and Classroom Engagement: The Protective Role of Elementary School Teacher-Student Relationships for Immigrant-Background Students. *The Journal of early adolescence*, 44(7), 934-953. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Sage Journals.

Bianchi, D., Cavicchiolo, E., Lucidi, F., Manganelli, S., Girelli, L., Chirico, A. & Alivernini, F. 2021. School Dropout Intention and Self-esteem in Immigrant and Native Students Living in Poverty: The Protective Role of Peer Acceptance at School. Viitattu 3.9.2024. <https://link.springer.com/article/10.1007/s12310-021-09410-4>

- Bjugstad, A., Cardoso, J. B., Chen, T. A., Brabeck, K. M. & Borja, S. 2024. Exploring social and environmental predictors of school engagement among first- and second-generation Latino youth: A multidimensional approach. *Psychology in the schools*, 61(4), 1375-1392. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Wiley Online Library.
- Brown, C. S. 2019. The Importance, and the Challenges, to Ensuring an Inclusive School Climate. Viitattu 3.9.2024. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00461520.2019.1655646>
- Cerdà-Navarro, A., Quintana-Murci, E. & Salvà-Mut, F. 2024. Reasons for dropping out of intermediate vocational education and training in Spain: The influence of sociodemographic characteristics and academic background. Viitattu 3.9.2024. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13636820.2022.2049625>
- Cerdà-Navarro, A., Salvà-Mut, F., Comas-Forgas, R. & Morey-López, M. 2020. Natives and immigrants enrolled in Spanish intermediate vocational education and training: A comparative study. Viitattu 3.9.2024. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13596748.2020.1802942>
- Chiu, M. M., Pong, S., Mori, I. & Chow, B. W. 2012. Immigrant Students' Emotional and Cognitive Engagement at School: A Multilevel Analysis of Students in 41 countries. *Journal of youth and adolescence*, 41(11), 1409-1425. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ResearchGate.
- Cohen, J. 2006. Social, emotional, ethical, and academic education: creating a climate for learning, participation in democracy, and well-being. *Harvard Educational Review* 76(2), 201–237. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ResearchGate.
- Cohen, J., McCabe, E. M., Michelli, N. M. & Pickeral, T. 2009. School climate: research, policy, practice, and teacher education. *Teachers College Record* 111(1), 180–213. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Sage Journals.
- Connell, J. P., & Wellborn, J. G. 1991. Competence, autonomy, and relatedness: A motivational analysis of self-system processes. *Teoksessa M.R. Gunnar 44 & L.A. Sroufe (toim.) Self processes and development: The Minnesota symposia on child psychology*, 43–77. Viitattu 3.9.2024

Hillsdale N.J., Erlbaum. Deci, E.L. 1975. Intrinsic motivation. New York: Plenum. Deci, E.L. & Ryan, R. 1985. Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior. New York: Plenum. Viitattu 3.9.2024

Coughlan, M., Cronin, P. & Ryan, F. 2013. Doing a literature review in nursing, health and social care. London. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ResearchGate.

D'hondt, F., Van Praag, L., Van Houtte, M. & Stevens, P. A. 2016. The attitude–achievement paradox in Belgium: An examination of school attitudes of ethnic minority students. *Acta sociologica*, 59(3), 215-231. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Sage Journals.

Demir, M. & Leyendecker, B. 2018. School-Related Social Support Is Associated With School Engagement, Self-Competence and Health-Related Quality of Life (HRQoL) in Turkish Immigrant Students. *Frontiers in Education* 3. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Frontiers.

Eliot, M., Cornell, D., Gregory, A., & Fan, X. 2010. Supportive school climate and student willingness to seek help for bullying and threats of violence. *Journal of School Psychology*, 48(6), 533–553. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Science Direct.

Finn, J. D. 1989. Withdrawing from school. *Review of Educational Research* 59(2), 117–142. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Sage Journals.

Finn, J. D. & Zimmer, K. S. 2012. Student engagement: What is it? Why does it matter? Teoksessa S. L. Christenson, A. L. Reschly & C. Wylie (toim.) *Handbook of research on student engagement*. New York: Springer, 97– 131. Viitattu 3.9.2024

Finn, J. D. & Voelkl, K. E. 1993. School Characteristics Related to Student Engagement. *The Journal of Negro education*, 62(3), 249-268. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ResearchGate.

Fredricks, J. A. 2014. Eight Myths of Student Disengagement: Creating Classrooms of Deep Learning. Viitattu 3.9.2024. <https://doi.org/10.4135/9781483394534>

Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C. & Paris, A. H. 2004. School engagement: potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research* 74(1), 59–109. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Sage Journals.

Furrer, C. J, Skinner, E. A. & Pitzer J. R. 2014. The Influence of Teacher and Peer Relationships on Students' Classroom Engagement and Everyday Motivational Resilience. *National Society for the Study of Education*, 113(1), 101–123. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ResearchGate.

Graneheim, U. & Lundman, B. 2004. Qualitative content analysis in nursing research: Concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse education today*, 24(2), 105-112. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, PubMed.

Green, G., Rhodes, J., Hirsch, A. H., Suárez-Orozco, C. & Camic, P. M. 2008. Supportive adult relationships and the academic engagement of Latin American immigrant youth. *Journal of school psychology*, 46(4), 393-412. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, PubMed.

Havik, T. & Westergård, E. 2020. Do Teachers Matter? Students' Perceptions of Classroom Interactions and Student Engagement. *Scandinavian journal of educational research*, 64(4), 488-507. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino. Viitattu 23.6.2024.

Ikonen, K. (toim.). 2005. *Maahanmuuttajaoppilaiden opetus perusopetuksessa: opetussuunnitelmatyöstä käytäntöön*. Saarijärvi: Saarijärven Offset. Viitattu 3.9.2024

Jimerson, S. R., Campos, E. & Greif, J. L. 2003. Toward an understanding of definitions and measures of school engagement and related terms. *California School Psychologist* 8, 7–27. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Jahnukainen, M. & Järvinen, T. 2008. Koulutus, polarisaatio ja tasa-arvo: hyvä- ja huono-osaistuminen perus- ja keskiasteen koulutuksessa. Teoksessa *Polarisoitua nuoruus? Nuorten elinolot -vuosikirja 2008.*, toim. M. Autio, K. Eräranta & S. Myllyniemi, Nuorisotutkimusseuran julkaisuja, Helsinki. Viitattu 3.9.2024

Johnson, M. K., Crosnoe, R. & Elder, G. H. 2001. Students' Attachment and Academic Engagement: The Role of Race and Ethnicity. *Sociology of education*, 74(4), 318-340. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Kalalahti, M., Kivirauma, J. Jahnukainen, M. & Holmberg, L. 2019. *Oma paikka haussa. Maahanmuuttotoustaist nuoret ja koulutus.* Gaudeamus, Helsinki. E-kirja. Viitattu 3.9.2024

Kalalahti, M., Varjo, J. & Jahnukainen, M. 2017. Immigrant-origin youth and the indecisiveness of choice for upper secondary education in Finland. *Journal of youth studies*, 20(9), 1242-1262. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Keijzer, R., van Schooten, E., van der Rijst, R. & Admiraal, W. 2022. Individual characteristics of students in vocational education moderating the relationship between school engagement and vocational identity. Viitattu 3.9.2024. <https://doi.org/10.1007/s10212-021-00580-y>

Kilpi-Jakonen, E. 2011. Continuation to upper secondary education in Finland; children of immigrants and the majority compared, *Acta sociologica*, 54, 67-94. Viitattu 3.9.2024

Kipponen, A. 2015. *Ikkunoita opiskelijan arkeen: opintoihin kiinnittyminen yliopistossa.* Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. Pro gradu- tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: *Ikkunoita opiskelijan arkeen : opintoihin kiinnittyminen yliopistossa - Trepo (tuni.fi)* viitattu 12.5.2024

Klem, A. M. & Connell, J. P. 2004. Relationships Matter: Linking Teacher Support to Student Engagement and Achievement. *The Journal of school health*, 74(7), 262-273. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, PubMed.

Kyttälä, M., Sinkkonen, H. & Ylinampa K. 2013. Maahanmuuttaja taustaisten oppilaiden koulupolun oppilaiden kokemuksia koulunkäynnin kannalta merkityksellisistä asioista. NMI-bulletin 2013, 23 (3), Niilo-Mäki-säätiö. Kyttälä.pdf (nmi.fi) Viitattu 3.9.2024

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/11.8.2017. Viitattu 3.9.2024

Laki kotouttamisen edistämisestä 2010/1386. Annettu Helsingissä 30.12.2010. Viitattu 3.9.2024.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=maahanmuuttaja#a1386-2010>.

Viitattu 3.9.2024.

Ma, Xin. 2003. "Sense of Belonging to School: Can Schools Make a Difference?" *The Journal of Educational Research* 96 (6): 340–49. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Makarova, E. (2013) Hidden school dropout among immigrant students: a cross-sectional study, *Intercultural Education*, 24(6): 559-572. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Malin, M. & Kilpi-Jakonen, E. (2020) Ulkomaalaistaustaisten nuorten koulutuspolut. Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019. Tutkimusartikkeleja kotoutumisesta. Työ- ja elinkeinoministeriö, Helsinki. Viitattu 3.9.2024

Martikainen, T. & Haikkola, L. 2010. Maahanmuutto ja sukupolvet. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura. Viitattu 3.9.2024

Martin, A. J., Burns, E. C., Collie, R. J., Cutmore, M., MacLeod, S. & Donlevy, V. 2022. The role of engagement in immigrant students' academic resilience. *Learning and instruction*, 82: 101650. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Melander, K., Kortteisto, T., Hermanson, E., Kaltiala, R., Mäki-Kokkila, K., Kaila, M. & Kosola, S. 2022. The perceptions of different professionals on school absenteeism and the role of school health care: A focus group study conducted in Finland. Viitattu 3.9.2024

Mielityinen, L., Ellonen, N., Ikonen, R. & Paavilainen, E. 2023. Examining adolescent maltreatment and connections to school engagement. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Sage Journals.

Motti-Stefanidi, F., Masten, A. & Asendorpf, J. B. 2015. School engagement trajectories of immigrant youth: Risks and longitudinal interplay with academic success. *International journal of behavioral development*, 39(1): 32-42. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Sage Journals.

Myllyniemi, S., & Kiilakoski, T. 2018. Nuorten koulutuspolut. Teoksessa E. Pekkarinen & S. Myllyniemi (toim.), *Opin polut ja pientareet: Nuorisobarometri 2017*: 21– 54. Helsinki: Valtion nuorisoneuvosto. Viitattu 3.9.2024

Määttä, S. & Palmu, I. 2020. Ihmisen psykologiset perustarpeet osallisuutta tukevinä tekijöinä. Teoksessa I. Palmu (toim.) *Takaisin kouluun–kouluakäymättömille*. Valterin julkaisusarja nro 4. *Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri*. 28–45. Viitattu 3.9.2024

Nieminen, H., Kivijärvi, A. & Toivikko, K. 2015. Kiertoteitä. Maahan muuttaneet nuoret yhteiskunnallisten esteiden edessä. *Into, Riika*. Viitattu 3.9.2024

Niittylahti, S., Annala, J. & Mäkinen, M. 2023. Student engagement profiles in vocational education and training: A longitudinal study. *Journal of vocational education & training*, 75(2): 372-390. Viitattu 3.9.2024. doi:10.1080/13636820.2021.1879902

Niittylahti, S., Annala, J., & Mäkinen, M. 2019. Opintoihin kiinnittyminen ammatillisessa koulutuksessa. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja* 21(2): 9–23. Viitattu 3.9.2024

OECD. 2023. *Education at a Glance 2023: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paris. Viitattu 3.9.2024. <https://doi.org/10.1787/e13bef63-en>.

Opetushallitus. 2023. *Opiskelu ammatillisessa koulutuksessa*. WWW-dokumentti. viitattu 12.5.2024. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opiskelu-ammattillisessa-koulutuksessa>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017. Opetusministeri Grahn-Laasonen: Ammatillisen koulutuksen reformi hyväksyttiin - suurin koulutusuudistus vuosikymmeniin. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 3.9.2024

Opetus ja kulttuuriministeriö. 2017. Korkeakoulutus ja tutkimus 2030-luvulle. 2017. Viitattu 3.9.2024. <https://okm.fi/documents/1410845/4177242/visio2030-taustamuistio.pdf>

Oulun Ammattikorkeakoulu. 2015. Lähdekritiikki ja tekijänoikeus. Viitattu 3.9.2024. http://www.oamk.fi/kirjasto/aineistot_ja_tiedonhaku/tiedonhaun_itseopiskelu/tiedonhaun_perusteet/lahdekritiikki_ja_tekijanoikeus/.

Podadera, M. d. C. M. & González-Jimenez, A. J. 2023. Teachers' Perceptions of Immigrant Students and Families: A Qualitative Study. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Pudas-Tähkä, S. & Axelin, A. 2007. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen aiheen rajausta, hakutermit ja abstraktien arviointi. Teoksessa Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Toim. Johansson, K., Axelin, A., Stolt, A. & Ääri, R-L. Turun Yliopisto, hoitotieteen ja laitoksen julkaisuja, tutkimuksia ja raportteja, sarja A51. Turku: Turun Yliopisto. Viitattu 3.9.2024

Raeleigh, E. & Kao, G. 2010. Do Immigrant Minority Parents Have More Consistent College Aspirations for Their Children? *Social Science Quarterly* 91(4): 883–1122. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Rodríguez, S., Valle, A., Gironelli, L. M., Guerrero, E., Rigueiro, B. & Estévez, I. 2020. Performance and well-being of native and immigrant students. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Schachner, M. K., Schwarzenhal, M., van de Vijver, F. J. R. & Noack, P. 2019. How All Students Can Belong and Achieve: Effects of the Cultural Diversity Climate Amongst Students of Immigrant and nonimmigrant background in Germany. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Sergejeff, J., Palmu, I. & Pilbacka-Rönkä, T. 2020. Erilaiset poissaolot ja tuen järjestäminen. Teoksessa I. Palmu (toim.) Takaisin kouluun-koulua kouluakäymättömille. Valterin julkaisusarja nro 4. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri: 81–100. Viitattu 3.9.2024

Skinner, E. A., & Belmont, M. J. 1993. Motivation in the classroom: Reciprocal effects of teacher behavior and student engagement across the school year. *Journal of Educational Psychology* 85: 571–581. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Skinner, E., Furrer, C., Marchand, G. & Kindermann, T. 2008. Engagement and disaffection in the classroom: Part of a larger motivational dynamic? *Journal of Educational Psychology* 100 (4): 765–781. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Skinner, E. A., Kindermann, T. A. & Furrer, C. J. 2009. A motivational perspective on engagement and disaffection: conceptualization and assessment of children's behavioral and emotional participation in academic activities in the classroom. *Educational and Psychological Measurement* 69(3): 493– 525. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ReseachGate.

Skinner, E.A., Pitzer, J.R. 2012. Developmental Dynamics of Student Engagement, Coping, and Everyday Resilience. In: Christenson, S., Reschly, A., Wylie, C. (eds) *Handbook of Research on Student Engagement*. Springer, Boston, MA. Viitattu 3.9.204. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-2018-7_2

Sointu, E., Virtanen, T., Lappalainen, K. & Hotulainen, R. 2017. Vahvuuksien ja motivaation tukeminen edistämässä koulupolulle kiinnittymistä ja hyvinvointia. Teoksessa S. Puukari, K. Lappalainen & M. Kuorelahti (toim.) *Ohjaus ja erityisopetus oppijoiden tukena*. PS-Kustannus: 111–128. Viitattu 3.9.2024

Stolt, M. & Routasalo, P. 2007. Tutkimusartikkelien valinta ja käsittely. Teoksessa *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Toim. Johansson, K., Axelin, A., Stolt, A. & Ääri, R-L. Turun Yliopisto, hoitotieteen ja laitoksen julkaisuja, tutkimuksia ja raportteja, sarja A51. Turku: Turun Yliopisto. Viitattu 3.9.2024

Storlie, C. A. & Toomey, R. B. 2020. Facets of Career Development in a New Immigrant Destination: Exploring the Associations Among School Climate, Belief in Self, School Engagement, and Academic Achievement. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Sage Journals.

Suvanto, A., Siira, H., Kaakinen, P., Männikkö, N. & Ruotsalainen, H. 2020. Ammattiin opiskelevien nuorten opiskeluhuvinvointi. Viitattu 3.9.2024

Suarez-Orozco, C., Pimentel, A. & Martin, M. 2009. The Significance of Relationships: Academic Engagement and Achievement among Newcomer Immigrant Youth. *Teachers College record* (1970), 111(3): 712-749. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, Sage Journals.

Tampereen Yliopisto. 2012. Internet-aineiston arviointikriteerejä. Viitattu 3.9.2024. <http://www.uta.fi/kirjasto/oppaat/arviointikriteereja.html>.

Thapa, A., Cohen, J., Higgins-D'Alessandro, A. & Guffey, S. 2012. School climate research summary: August 2012. New York: National School Climate Center (3). Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ResearchGate.

Tilastokeskus. 2017. Suomen virallinen tilasto (SVT). Koulutuksen keskeyttäminen. Verkkojulkaisu. ISSN=1798-9280. Laatuseloste: Koulutuksen keskeyttäminen. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu 3.9.2024

Trux, M. 2009. Maahanmuuttajataustaisten erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa, teoksessa *Maahanmuuttajien oppimisvaikeudet*, toim. L. Nissilä & H. Sarlin. Opetushallitus ja kirjoittajat, Keuruu: 151-155. Viitattu 3.9.2024

Van Den Berghe, L., De Pauw, S. & Vandeveldel, S. 2022. A practice-based approach toward school dropout: Support workers' perspectives on supporting students. Viitattu 3.9.2024. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00220671.2022.2042169>

Veiga, F. H., Festas, I., García, Ó. F., Oliveira, Í. M., Veiga, C. M., Martins, C., Carvalho, N. A. 2023. Do students with immigrant and native parents perceive themselves as equally engaged in school during adolescence? Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, ResearchGate.

Virtanen, T. E., Kiuru, N., Lerkkanen, M-K., Poikkeus, A-M. & Kuorelahti, M. 2016. Assessment of student engagement among junior high school students and associations with self-esteem, burn-out, and academic achievement. *Journal for Educational Research Online* 8(2). Viitattu 3.9.2024

Virtanen, T., Lerkkanen, M., Poikkeus, A. & Kuorelahti, M. 2018. Student Engagement and School Burnout in Finnish Lower-Secondary Schools: Latent Profile Analysis. *Scandinavian journal of educational research* 2018, 62(4): 519–537. Viitattu 3.9.2024.
<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/00313831.2016.1258669?needAccess=true>

Wang, M. & Degol, J. 2014. Staying Engaged: Knowledge and Research Needs in Student Engagement. *Child development perspectives*, 8(3):. 137-143. Viitattu 3.9.2024. <https://janet.finna.fi/>, PubMed.

Liitteet

Liite 1. Taulukko 1. Opinnäytetyöhön mukaan tulevat artikkelit (luetteloitu julkaisuvuoden mukaan)

	Tutkimuksen tekijät, Tutkimuksen nimi ja – vuosi	Tarkoitus / Tavoite	Aineisto, voit aineiston keruu	Keskeiset tulokset
1	Archambault, I., Lampron-de Souza, S., Lamanque-Bélanger, C., Pascal, S., Pagani, L. S. & Dupéré, V. 2024. Low Peer Acceptance and Classroom Engagement: The Protective Role of Elementary School Teacher-Student Relationships for Immigrant-Background Students.	Vahvistaako opiskelijoiden vertaishyväksyntä oppilaiden ja opettajien välisen läheisyyden ja luokkahuoneeseen emotionaalisen sitoutumisen välistä yhteyttä	N=251 ensimmäisen tai toisen sukupolven maahanmuuttaja-opiskelijoita	Opettajan ja oppilaan välinen positiivinen suhde toimii suojaavana tekijänä ja lisää emotionaalista sitoutumista luokkaan opiskelijoilla, jotka tuntevat olevansa ei-hyväksytyjä luokkatoveriensa taholta. Tämä tulee esille ainoastaan 1. sukupolven maahanmuuttajissa.
2	Bianchi, D., Cavicchiolo, E., Lucidi, F., Manganelli, S., Girelli, L., Chirico, A. & Alivernini, F. 2021. School Dropout Intention and Self-esteem in Immigrant and Native Students Living in Poverty: The Protective Role of Peer Acceptance at School.	Onko vertaisopiskelijoiden hyväksynnällä yhteys mahdolliseen koulupudokkuuteen ja negatiiviseen itsetuntemukseen ja onko eroja kantaväestön ja maahanmuuttajien välillä.	N=249 vähävaraista nuorta, jotka ovat vähävaraisista perheistä.	Vertaisopiskelijoiden hyväksynnällä oli merkittävästi negatiivinen yhteys koulupudokkuudelle ja heikolle itsetunnolle maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden keskuudessa, mutta ei kantaväestöön kuuluvien opiskelijoiden keskuudessa.
3	Bjugstad, A., Cardoso, J. B., Chen, T. A., Brabeck, K. M. & Borja, S. 2024. Exploring social and environmental predictors of school engagement among first- and second-generation Latino youth: A multidimensional approach.	Ennustaako sosioekonominen tausta ja ympäristö maahanmuuttajataustaisen opiskelijan opintoihin kiinnittymistä.	N=361 ensimmäisen ja toisen sukupolven maahanmuuttajia, joista vähintään toinen vanhemmista oli syntynyt Meksikossa.	Tulokset osoittavat, että opiskelijan sosioekonomisella taustalla ja elinympäristöllään on suora yhteys koulupudokkuuteen.

4	Brown, C. S. 2019. The Importance, and the Challenges, to Ensuring an Inclusive School Climate.	Ennustaako sukupuoli, etninen tausta ja halu akateemiselle koulutukselle kehitystä ja miten koulu voi edesauttaa opiskelijan hyvinvointia inklusiivisessa opetuksessa.	Vertaisarvioitu poikittaistutkimus	Ryhmän sisäinen positiivinen yhteys on välttämätöntä, jotta opiskelijat tuntevat kuuluvansa kouluyhteisöön. Opettajien roolin tulee olla aktiivinen positiivisen ilmapiirin luomisessa.
5	Cerdà-Navarro, A., Quintana-Murci, E. & Salvà-Mut, F. 2024. Reasons for dropping out of intermediate vocational education and training in Spain: The influence of sociodemographic characteristics and academic background.	Tutkimuksessa analysoidaan pääsyytä koulun keskeyttämiseen espanjalaisessa ammatillisessa oppilaitoksessa ja onko sillä yhteys sukupuoleen, etniseen taustaan, ikään sosioekonomiseen asemaan ja aikaisempaan koulutaustaan.	Kolmen vuoden Kohorttitutkimus, jossa tutkittiin Mallorcalaisia ammatillisen koulutuksen opiskelijoita kyselytutkimuksen avulla.	Tärkein syy opintojen keskeyttämiseen on työelämään siirtyminen, huonot opiskelutulokset. Eroja keskeyttämisen syistä määrittävät sukupuoli, etninen tausta, taloudelliset ongelmat ja aikaisempi koulutustausta.
6	Cerdà-Navarro, A., Salvà-Mut, F., Comas-Forgas, R. & Morey-López, M. 2020. Natives and immigrants enrolled in Spanish intermediate vocational education and training: A comparative study.	Tutkimuksessa vertailtiin paikallisten ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden eroja ammatillisessa koulutuksessa. Tutkimuksessa vertailtiin näiden ryhmien eroja sosio-geografisten taustan ja akateemisen taustan perusteella ja oliko niillä yhteys koulun keskeyttämiseen.	N=1116; 16 ja 18- vuotiaita ensimmäisen vuoden ammatillisen koulutuksen opiskelijoita	Tulokset osoittavat maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden omaavan suuremmat taloudelliset vaikeudet sekä suuremman todennäköisyyden opintojen keskeyttämiseksi verrattuna kantaväestöön.
7	Cerdà-Navarro, A., Quintana-Murci, E. & Salvà-Mut, F. 2024. Reasons for dropping out of intermediate vocational education and training in	Tutkimuksessa vertailtiin paikallisten ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden eroja ammatillisessa koulutuksessa. Tutkimuksessa vertailtiin näiden	N=1116; 16 ja 18- vuotiaita ensimmäisen vuoden ammatillisen koulutuksen opiskelijoita	Tutkimuksen perusteella ehdotetaan, että koulun keskeyttäneiden opiskelijoiden lähtökohtainen hete-

	Spain: The influence of sociodemographic characteristics and academic background.	ryhmien eroja sosio-geografisten taustan ja akateemisen taustan perusteella ja oliko niillä yhteys koulun keskeyttämiseen. Jatko-tutkimus aikaisemmalle tutki-mukselle.		rogeenisuus huomioitaisiin tulkitta-essa mahdollisia syitä koulun kes-keyttämiseen.
8	Havik, T. and Westergård, E. (2019) 'Do Teachers Matter? Students' Perceptions of Classroom Interactions and Student Engagement	Tutkimuksessa tutkittiin luokka-huoneessa tapahtuvan vuorovai-kuksen yhteyttä opiskelijoiden emotionaaliseen ja behavioraali-seen opintoihin kiinnittymiseen.	N=1769 norjalaista opiskelijaa kymmenestä koulusta ja sa-dasta luokasta. Tutkimus to-teutettiin nettikyselynä.	Tulosten mukaan opiskelijat, joilla on vahvat vuorovaikutussuhteet luokan muihin opiskelijoihin, ovat myös vahvimmin sitoutuneita opin-toihin ja opettajien henkinen tuki vahvisti opiskelijan sitoutumista.
9	Keijzer, R., van Schooten, E., van der Rijst, R. & Admiraal, W. 2022. Individual characteristics of students in vocational education moderating the relationship between school engagement and vocational identity.	Tutkimuksessa pääteltiin, kuinka henkilökohtaiset ominaisuudet vaikuttavat opintoihin kiinnitty-miseen ja ammatilliseen identi-teettiin.	N=996, 15-17 -vuotiaita hol-lantilaisen oppilaitoksessa am-matillisen koulutuksen opiske-lijoihin tutkittiin kyselytutkimuksen avulla	Tulokset osoittavat, että vahva opintoihin kiinnittyminen heijastuu myöhemmin vahvempana ammatti-identiteettinä.
10	Melander, K., Kortteisto, T., Her-manson, E., Kaltiala, R., Mäki-Kok-kila, K., Kaila, M. & Kosola, S. 2022. The perceptions of different profes-sionals on school absenteeism and the role of school health care: A fo-cus group study conducted in Fin-land.	Tavoitteena oli selvittää, mitkä ovat ne keinot, joilla kouluissa työskentelevät eri ammattilaiset tunnistavat poissaolojen syyt ja mitkä tekijät joko edistävät tai estävät koulun terveydenhuollon sisällyttämistä poissaolojen vä-hentämiseen.	N=55 Oppilashuoltoryhmän jä-сениä Kirkkonummen ja Hel-singin kouluista. Kyselytutki-mus	Kouluterveydenhuollon edistämi-nen ja liittäminen osaksi opiskelijan koulunkäyntiä vähentää koulupois-saoloja.

11	Mielityinen, L., Ellonen, N., Ikonen, R. & Paavilainen, E. 2023. Examining adolescent maltreatment and connections to school engagement.	Tutkimuksessa tarkasteltiin, onko nuorten kokemalla väkivallalla yhteys kouluun kiinnittymiseen.	N=155,299;. Tutkimusaineisto koostui Kouluterveyskyselyn aineistoon.	Tulokset osoittavat, että nuorten pahoinpitelykokemukset liittyvät kouluun osallistumiseen sukupuolesta, iästä, perherakenteesta tai maahanmuuttajataustasta riippumatta. Huono kohtelu lisää toiminnallista sitoutumista ja vähentää emotionaalista ja kognitiivista sitoutumista. Nämä tulokset siis vahvistavat, että pahoinpitely voi aiheuttaa myös uppoamisen koulu tehtäviin.
12	Van Den Berghe, L., De Pauw, S. & Vandeveldel, S. 2022. A practice-based approach toward school dropout: Support workers' perspectives on supporting students.	Tutkimuksen tarkoituksena oli erotella asiantuntijoiden tietoa kokemuksen perusteella niistä opiskelijoiden sitoutumisen rakentamisen avaintekijöistä, jotka vaikuttavat kouluun kiinnittymiseen.	N=32, Haastattelututkimus oppilaitoksen oppimisen tuen henkilökunnalla.	Tutkimuksen tulokset tuovat esille emotionaalisen kiinnittymisen elementtejä, joiden avulla voidaan estää opintojen keskeyttäminen.
13	Veiga, F. H., Festas, I., García, Ó. F., Oliveira, Í. M., Veiga, C. M., Martins, C., .Carvalho, N. A. 2023. Do students with immigrant and native parents perceive themselves as equally engaged in school during adolescence?	Oppilaiden opintoihin kiinnittyminen ja sen taso on otettava huomioon, kun verrataan maahanmuuttaja- ja syntyperäisiä opiskelijoita.	N=643; Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoita, jotka osallistuivat tutkimukseen sitoutumisesta opintoihin.	Opiskelijoilla, joiden vanhemmat kuuluvat kantaväestöön, on korkeampi kognitiivinen sitoutuminen kuin maahanmuuttajavanhempien jälkeläisillä.

14	Suvanto, A., Siira, H., Kaakinen, P., Männikkö, N. & Ruotsalainen, H. 2020. Ammattiin opiskelevien nuorten opiskeluhyvinvointi.	Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata ja selittää opintojen alkuvaiheen ammattiin opiskelevien opiskeluhyvinvointia, elintapoja ja sosiaalisia suhteita.	N=877; Ammatillisen oppilaitoksen 1. vuoden opiskelijoita. Tutkittiin poikkileikkaustutkimuksena kyselytutkimuksen avulla.	Vastaajista enemmistö arvioi (77%) opiskelun olevan hyväksi hyvinvoinnille. Alle 18-vuotiailla opiskelijoilla huono opiskeluhyvinvointi oli neljänneksellä (24%) ja 18–24-vuotiailla joka viidennellä (20%). Nuorten kokema kiusaaminen nykyisissä opinnoissa (OR 3,84), läheisten ystävien puute (OR 2,28), huono itsearvioitu terveydentila (OR 2,14) ja alkoholin käyttö kerran viikossa tai useammin (OR 0,46) olivat yhteydessä heikompaan opiskeluhyvinvointiin.
15	Storlie, C. A. & Toomey, R. B. 2020. Facets of Career Development in a New Immigrant Destination: Exploring the Associations Among School Climate, Belief in Self, School Engagement, and Academic Achievement.	Tutkimus testaa hypoteesia, jonka mukaan opiskelijan usko itseensä ja opintoihin sitoutumiseen (eli käyttäytymiseen, emotionaaliseen ja kognitiiviseen sitoutumiseen) oli yhteydessä kouluturvallisuuden tuntemiseen ja akateemisiin saavutuksiin.	N=877 Kaksi toisen asteen oppilaitosta maahanmuuttajataustaisessa ympäristössä.	Otoksen tulokset osoittivat, että kouluturvallisuus liittyi korkeampaan uskoon itseensä, mikä puolestaan liittyi korkeampaan opintoihin sitoutumisen tasoon. Vain käyttäytymiseen liittyvä sitoutuminen liittyi kuitenkin korkeampaan akateemiseen saavutukseen.
16	Schachner, M. K., Schwarzenhal, M., van de Vijver, F. J. R. & Noack, P. 2019. How All Students Can Belong and Achieve: Effects of the Cultural Diversity Climate Amongst Students of Immigrant and nonimmigrant background in Germany.	Keskittyä kahden toisiinsa liittyvän mutta erillisen lähestymistavan ilmenemiseen kulttuurista monimuotoisuutta, nimittäin tasa-arvoa ja osallisuutta (eli positiivisen ryhmien välisen kon-	N=1971: Maahanmuuttajataustaisista; kulttuurisesti monimuotoisessa luokkahuoneessa Lounais-Saksassa ensimmäisen lukiovuoden jälkeen.	Tulokset viittaavat siihen, että sekä koettu tasa-arvo ja osallisuus että kulttuurinen moniarvoisuus liittyvät positiivisesti tuloksiin ja tätä yhteyttä välittää kouluun kuuluminen. Maahanmuuttajataustaisten ja ei-

		taktin edistäminen) ja kulttuurista moniarvoisuutta luokahuoneilmapiirissä. Testaamme erityisesti mallia, jossa koulun kulttuurisen monimuotoisuuden ilmapiirin ja oppilaiden tulosten (saavutukset, akateeminen itsekäsitys ja yleinen elämään tyytyväisyys) yhteyttä välittää kouluun kuulumisen tunne sekä yksilö- että luokkatasolla.		maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kulttuurisen monimuotoisuuden vaikutuksissa ja kouluun kuulumisessa ei ollut eroja, mikä viittaa siihen, että kulttuurisen monimuotoisuuden käsitteleminen rakentavalla tavalla on hyödyllistä kaikille monietnisisissä kouluissa käyville opiskelijoille.
17	Rodríguez, S., Valle, A., Gironelli, L. M., Guerrero, E., Regueiro, B. & Estévez, I. 2020. Performance and well-being of native and immigrant students.	Tämän tutkimuksen tavoitteena oli tarkastella syntyperäisten ja maahanmuuttajaopiskelijoiden välisiä eroja matematiikan ja luonnontieteiden taidoissa sekä PISA 2018 -tutkimuksessa	N=7099 Espanjalaisia opiskelijoita. Hieman alle puolet (42 %) oli syntyperäisiä opiskelijoita, 35,5 % oli ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajaopiskelijoita ja 22,7 % oli toisen polven maahanmuuttajaopiskelijoita.	Alkuperäisopiskelijoiden matematiikan ja luonnontieteiden taidot olivat korkeammat kuin kahdessa maahanmuuttajaryhmässä, ja heillä oli huomattavasti korkeammat positiiviset vaikutelmat, itsetehokkuus resilienssi ja yhteenkuuluvuuden tunne koulussa. Vaikka tyytyväisyys elämään ei eronnut maahanmuuttajien ja syntyperäisten ryhmien välillä, toisen sukupolven maahanmuuttajat osoittivat enemmän positiivista vaikutusta ja suurempaa yhteenkuuluvuuden tunnetta kouluun kuin ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajilla.

18	Podadera, M. d. C. M. & González-Jimenez, A. J. 2023. Teachers' Perceptions of Immigrant Students and Families: A Qualitative Study.	Tutkimus määrittää, kuinka opettajat näkevät opiskelijoiden kulttuurisen monimuotoisuuden ja perheiden sitoutumisen lastensa koulutukseen, ja voiko tämä käsitys vaikuttaa opettajien odotuksiin oppilaita ja heidän perheitään kohtaan.	N=16 Espanjalaisten alakoulun opettajien ajatuksia kulttuurierojen vaikutuksesta alkuopetuksessa; laadullinen tutkimus	Tulokset osoittavat, että opettajat tarvitsevat kasvatusalan asiantuntijoiden apua, koulutusta kulttuurin monimuotoisuudesta ja kulttuurienvälisiä kommunikaatiotaitoja. He myös tunnustavat yhteistyön tehostamisen tarpeen maahanmuuttajaperheiden kanssa
----	--	--	--	---